

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΗ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 49 — ΤΗΛ. 27.689

15 ΜΑΪΟΥ 1961

ΑΡΙΘ. 10

ΑΣ ΤΟ ΕΝΝΟΗΣΩΜΕΝ ΚΑΛΩΣ

Τὸν τελευταῖον αὐτὸν καιρὸν ἀναταραχὴ βασιλεύει καὶ πάλιν ἀνὰ τὸν κόσμον· καὶ αἱ ἐλπίδες διὰ τὴν παγίωσιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης ἔχουν ἀποβῆ καὶ πάλιν ἀναιμικαὶ καὶ θοαί. Καὶ ὁμως νέος ἄνθρωπος ἐστάλη εἰς τὸ Διάστημα. Ὅριστικὴ καθίσταται ἡ κατανίκησις τῆς γῆϊνης ἔλξεως ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ διάρρηξις τῶν δεσμῶν τῆς αἰχμαλωσίας του εἰς τὴν Γῆν. Ἐλευθέρω δὲ πλέον διαγράφεται ἡ δυνατότης τῆς ἐξόδου του πρὸς τὸν ἀπέραντον κοσμικὸν χῶρον.

*

Πόθεν λοιπὸν ὁ σάλος, ἡ ἀναταραχὴ, καὶ τὸ αἶσθημα τῆς ἀνασφαλείας ἀνὰ τὴν οἰκουμένην; Εἶναι προφανές, ὅτι προέρχεται καὶ πηγάζει ἀπὸ τὸν ἄθεον κομμουνισμόν, ὅστις ταράσσει ἀδιαλείπτως τὴν κοινωνικὴν τάξιν, καὶ ὑπονομεύει βαθέως τὸν γνώριμον ρυθμὸν τῆς ζωῆς. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνεμοθύελλα, ἡ ὁποία φυγαδεύει τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἡρεμίαν. Ἐντεῦθεν ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀναστάσις τῆς ζωῆς τῶν λαῶν. Καὶ ἐντεῦθεν αἱ συνεχῶς ἐντεινόμεναι καὶ ἀξανάμεναι δυσχέρειαι εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἡ ὁποία ἀποβαίνει Στανρός ἀληθῆς διὰ τοὺς ἀσκοῦντας αὐτήν.

*

Δυστυχῶς, ἀπὸ τινος καιροῦ, ἡ Δύσις ἔχασεν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὸν ἡγετικὸν τῆς ρόλου εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς προόδου τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ μόχθος καὶ ἡ δημιουργικὴ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου βεβαιοῖ τὴν κυρίαρχον καὶ βασιλικὴν του θέσιν εἰς τὴν Φύσιν, βλέπονν ἔκθαμβοι οἱ ὑπανάπτνκτοι λαοὶ νὰ πραγματοποιοῖται ἡ ἐξαισία ὄντως ἀνθρσις τοῦ τεχνοκρατικοῦ πνεύ-

ματος — καθ' ὑπεροχὴν καὶ κατὰ προβάδισμα — ἐντὸς τῆς ἀθέου καὶ ὕλιστικῆς κομμουνιστικῆς κοσμοθεωρίας.

Καὶ ἐπόμενον εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, τὸ χριστιανικὸν στοιχεῖον τοῦ πολιτισμοῦ ν' ἀτονῇ καὶ νὰ σκιάζεται ἐπικινδύνως εἰς τὰς συνειδήσεις. Ἀμαρτωλὴ καὶ πᾶν ἄλλο ἢ παραδεισιακὴ ἀποβαίνει ἡ οἰκονομία· ἡ ὁποία δὲν ὀφείλει νὰ στηρίξη μόνον τὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ ἀντίθεος Μαρξισμὸς ἀποκτᾷ ὄλοεν καὶ νέους προσηλύτους. Ἀμαυροῦται οὕτω συνεχῶς ἡ «θεία εἰκὼν» τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἀναστηλοῦται ὡς ἀλήθεια, ὄχι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἐλευθερία, ἀλλὰ τὰ ταπεινὰ ἐνστικτα. Καὶ τὰ χυδαῖα συμφέροντα. Καὶ ἓνας κόσμος χιμαιρῶν. Καὶ φαντασιώσεις δολεραὶ καὶ ξένα πρὸς τὴν πραγματικότητα.

*

Καὶ εἶναι καιρὸς ν' ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ ἐποχὴ μας ἀπορροφᾶται καὶ προσηλοῦται, μὲ ἐπικίνδυνον ὑπερβολήν, εἰς τὰς μηχανικὰς κινήσεις τῆς ἀνοργάνου καὶ τῆς ἐμφύχου Φύσεως. Καὶ ὅτι τὸ σύγχρονον ἐπιστημονικὸν πνεῦμα ἐφησυχάζει καὶ ἀναπαύεται, κατ' ἐξοχὴν, εἰς τοὺς νόμους τῆς ἀναγκαιότητος, ὡς πρὸς τὰς μόνως δυνατὰς καὶ προσιτὰς ἀληθείας. Τὸ πρόβλημα οὕτω τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἠθικῆς σημασίας τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου παραμελεῖται, καὶ δὲν τίθεται, ἀναμφιβόλως, μὲ τὴν ἐμπρόπευσαν ἔμφασιν!

Ἀπὸ τοὺς προσανατολισμοὺς ὁμως αὐτούς, οὔτε τὸ δίκαιον, ὡς καρπὸς τῆς ἐλευθερίας, προάγεται. Οὔτε ἡ ζωὴ ἐξυψοῦται καὶ ἐξαγιαζεται. Οὔτε ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς ἀνθρώπων καὶ Ἐθνῶν ἐμπεδοῦται. Οὔτε καὶ ἡ σύστασις τῆς ψυχῆς, ὡς τῆς

πρωτίστης καὶ αἰωνίας ἀξίας, προάγεται. Καὶ τὸ μόνον βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ κοινωνικὴ ζωὴ κατολισθαίνουν συνεχῶς εἰς ἀντιλήψεις χαμαιπετεῖς. Καὶ ὅτι ἡ «εἰκὼν τοῦ Θεοῦ» ἐκπίπτει εἰς βιολογικὴν μονάδα, καὶ εἰς ἀπλοῦν βιολογικὸν συγκρότημα.

*

Καὶ ἀποβαίνει ἐξώφθαλμον, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ οἰκονομικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ὁποῖου τὸ μοναδικὸν κίνητρον εἶναι τὸ οἰκονομικὸν πάντοτε συμφέρον, εἶναι ἔννοια σφαλερὰ καὶ πεπλανημένη. Καὶ προκύπτει ἄμεσος ἢ ἀνάγκη τοῦ συναγεροῦ τῶν ἠθικῶν δυνάμεων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς τοῦ μόνου μέσου διασώσεως τῆς ἀνεκτιμήτου πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς κληρονομίας τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς ὑπῆρξεν ἀνθισις τοῦ πνεύματος, πού προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἀνάγκασιν τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας καὶ τῆς Παραδόσεως τοῦ μέτρον καὶ τοῦ ρυθμοῦ, καὶ τοῦ ὑψηλοῦ πνεύματος τῆς θυσίας ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ, πού ἐξεπήγασεν ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ὁ πολιτισμὸς αὐτός, τὸν ὁποῖον ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐξέπεμφεν ἀνὰ τὸν κόσμον σύμπαντα ὡς χαροποιὸν Ἑλληνοχριστιανικὸν φῶς, καταπροδίδεται σήμερον. Παραθεωρεῖται σήμερον ὁ γλυκὸς Ἰησοῦς, ὡς Ἀυτρωτῆς τοῦ κόσμου, ὡς θριαμβευτῆς κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ θανάτου, καὶ ὡς ὁ βαθύτερος Λόγος τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Κτίσεως! Καὶ ἀντὶ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ του Σταυροῦ, ὑποῦνται ὡς λάβαρα, πρὸς ἐπίτευξιν μεγαλυτέρας χαρᾶς καὶ εὐδαιμονίας ἐντὸς τῆς πολυμόχθου κοινωνικῆς διαβιώσεως, ἀνεμώλια καὶ ἀνελεύθερα πολιτικά συστήματα καὶ οὐτοπιστικά οἰκονομικά συνθήματα.

*

Εἰς τὴν πάλιν αὐτὴν κατὰ τοῦ Ἀντιχρίστου, εἰς τὴν μάχην τῆς ἀληθείας κατὰ τοῦ ψεύδους, τοῦ Θεοῦ κατὰ τῆς Ἑωσφορικῆς ἀνθρωπίνης ματαιοδοξίας, τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος ὀφείλει νὰ πρωτοπορήσῃ.

Ἡ Ἑλλὰς ὑπῆρξεν καὶ εἶναι μεγίστη ἠθικὴ δύναμις. «Ὁλοὶ εἶμεθα Ἑλληνας», εἶπεν προσφάτως ὁ Ἀμερικανὸς

Πρόεδρος κ. Κέννεντυ πρὸς τὸν Ἑλληνα Πρωθυπουργόν, ἐπισημαίνων ἐμφαντικῶς, ὅτι ἡ Ἑλληνοχριστιανικὴ ἀντίληψις τῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Ἡ παράδοσις καὶ ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος εἶναι παράδοσις καὶ δόξα πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ. Αἰῶνων ὀλοκλήρων τρισάγια βιώματα βαρύνουν τὴν ζωὴν τῆς σεβασμίας Ἑλλάδος μας. Καὶ ὅς μὴ τὸ λησμονῶμεν ποτέ. Ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν τῆς Συνόδων, ἐστερέωσε καὶ ἐγκαθίδρυσεν τὸν Χριστὸν ἐντὸς τῆς Ἱστορίας. Ἑλληνικὸν εἶναι τὸ «πιστεύω» τῆς ἀνθρωπότητος.

*

Δὲν ἰσχυρίζομεθα βεβαίως, ὅτι ἡμεῖς, κατ' ἀποκλειστικότητα, κατέχομεν τὸ πλῆρωμα τῆς Ἀληθείας. Εἰς τὸν ἅγιον Θεὸν ἀνήκει ἡ παντογνωσία. Ἡμεῖς ὁμῶς ἐδέχθημεν κάτω ἀπὸ τὸν γαλανὸν οὐρανὸν μας τὰς περισσοτέρας δέσμας φωτός. Ἡμεῖς ἀνεβίβάσαμεν πρῶτοι τὸν Προμηθέα εἰς τὸν Κανάσσον, μεταμορφοῦντες τὸν μόχθον εἰς ἐξαγορὰν καὶ λύτρωσιν. Καὶ ἡμεῖς ἐδέχθημεν πρῶτοι καὶ διατηροῦμεν περισσότερον ἄσινῃ καὶ ἀδιάφθορα καὶ ἀθόλωτα τὰ νάματα τῆς Εὐαγγελικῆς διδαχῆς.

Καὶ ὅς τὸ ἐννοήσωμεν καλῶς. Παραμελοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν μας ἢ βάλλοντες ἀναιτίως καὶ ἀνοικεῖως — ὅπως προσφάτως — κατ' αὐτῆς, διαπροάττομεν ἔγκλημα καὶ καταπροδίδομεν τὴν ὑψηλὴν ἀποστολήν, τὴν ὁποῖαν ἔταξεν εἰς τὸ Ἔθνος μας ἡ θεία Πρόνοια.

ΘΕΟΛΟΓΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1—4

ΑΘΗΝΑΙ 1960

Πωλοῦνται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα

καὶ εἰς τὰ γραφεῖά μας,

ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς,

ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Ἐκαστος τόμος τιμᾶται δρχ. 50.

ΤΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Τὴν 6ην Μαΐου, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐγένετο τελετὴ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Φροντιστηρίου Ὑποψηφίων Κατηχητῶν, παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονυσίου καὶ Μαρωνείας κ. Τιμοθέου, τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Κερνίτσης κ. Χρυσοστόμου καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος, τοῦ Πανοσ. Μ. Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου Ἀβραντινῆ, τοῦ Γενικοῦ Δ/ντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητοῦ κ. Ἀνδρ. Φυτράκη, τῶν διδασκάντων ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ Κληρικῶν τε καὶ Λαϊκῶν, καὶ ἐτέρων συνεργατῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Τὸ Φροντιστήριον τοῦτο, ὡς ἤδη ἔχει ἀνακοινωθῆ, συνεστήθη ἀποφάσει τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὅλου Κατηχητικοῦ ἔργου διὰ τῆς μορφώσεως νέων Κατηχητῶν, ἐμφορουμένων ὑπὸ θεοῦ ζήλου, ἐξωπλισμένων διὰ τῶν νεω-

τέρων πορισμάτων τῆς Παιδαγωγικῆς καὶ ἐργαζομένων ἐπὶ ἐνιαίας βάσεως.

Εἰς τὸ ἐν λόγῳ Κατηχητικὸν Φροντιστήριον ἐνεγράφησαν περὶ τοὺς 305 φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι ὅλων τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου, σπουδασταὶ τῶν λοιπῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἢ καὶ ἀπλῶς ἀπόφοιτοι Γυμνασίου.

Οἱ ἀνωτέρω ἐγγραφέντες, ἐξ ὧν 108 νέοι καὶ 149 νεάνιδες προσήρχοντο, κατὰ Σάββατον καὶ παρηκολούθουν ἐπὶ δίωρον τὴν διδασκαλίαν τῶν ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Ἐπιτροπῆς Κατηχητικῶν Σχολείων προγραμματισθέντων μαθημάτων.

Οὕτως, ἀφοῦ κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Δ. Μωραΐτου ἀνεπτύχθησαν τὰ θέματα, «Ἡ ἱστορία, τὸ ἰδεῶδες καὶ ἡ ἡ σημασία τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου», ὡς καὶ «Ἡ ψυχολογία τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ ἐφήβου ἐν σχέσει πρὸς τὸ Κατηχητικὸν ἔργον», καὶ ἀφοῦ ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ νῦν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Εὐαγγ. Θεοδώρου ἀνεπτύχθησαν τὰ θέματα,

«Μέσα πραγματοποιήσεως τοῦ Κατηχητικοῦ ιδεώδους», ὡς καὶ «Ἔλξη καὶ μορφή τῆς Κατηχητικῆς διδασκαλίας», ἐπηκολούθησεν ἡ διδασκαλία πρακτικῶν τινῶν θεμάτων οὐσιώδους σημασίας διὰ τὴν Κατηχητικὴν διακονίαν.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην περιλαμβάνονται τὰ κάτωθι θέματα, ἀναπτυχθέντα κατὰ τὴν ἐξῆς σειρᾶν.

1) «Μέθοδος καὶ διδασκαλία ἐν τῷ Κατωτέρῳ Κατηχητικῷ Σχολείῳ» ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Σπυρίδωνος Μπιλάλη.

2) «Μέθοδος καὶ διδασκαλία ἐν τῷ Μέσῳ Κατηχητικῷ Σχολείῳ» ὑπὸ τοῦ Ἱερολ. κ. Ἀναστασίου Γιαννουλάτου.

3) «Μέθοδος καὶ διδασκαλία ἐν τῷ Ἀνωτέρῳ Κατηχητικῷ Σχολείῳ», ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Εὐαγγ. Θεοδώρου.

4) «Μέθοδος καὶ διδασκαλία ἐν τῷ Κατηχητικῷ Ἐργαζομένῳ», ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ριζαρείου κ. Ἰ. Τιμαγένη.

5) «Ἡ ἴδρυσις, ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου», ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Π. Πολυμεροπούλου.

6) «Ὁ Ἐκκλησιαστικὸς καὶ Λειτουργικὸς χαρακτήρ τοῦ Κατηχ. Σχολείου» ὑπὸ τοῦ Πρωτοπρ. κ. Ἀγγέλου Νησιώτου.

7) «Αἱ δράσεις τοῦ Κατηχ. Σχολείου», ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Παντελ. Μπαρδάκου.

8) «Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Κατηχητοῦ ἐναντι τῶν μαθητῶν», ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Χριστοφόρου Παπουτσοπούλου.

9) «Τὸ Κατηχ. Σχολεῖον ὡς ἐκδήλωσις τοῦ ἐνοριακοῦ ἔργου καὶ ἡ συνεργασία τῶν Κατηχητῶν μετὰ τῶν διαφόρων πνευματικῶν παραγόντων τῆς Ἐνορίας» ὑπὸ τοῦ πρωτοπρ. κ. Κων/νου Ἀνδρουλάκη.

10) «Ἡ ἐπέκτασις τοῦ Κατηχ. Σχολείου εἰς ἐνοριακὸν κέντρον Νεότητος», ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Ἀλεξ. Καντῶνη.

11) «Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ὕμνου καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ ἄσματος ἐν τῷ Κατηχ. Σχολείῳ», ὑπὸ τοῦ Θεολόγου κ. Στέφα.

12. «Ἡ προσωπικότης τοῦ Κατηχητοῦ», ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Παντελ. Μπαρδάκου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς διδασκαλίας τῶν ἀνωτέρω θεωρητικῶν μαθημάτων, οἱ φοιτῶντες εἰς τὸ Φροντιστήριον διεχωρίσθησαν εἰς 7 ὁμάδας (4 θηλέων καὶ 3 ἀρρένων), καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἐπὶ κεφαλῆς ἐκάστης ὁμάδος τεθέντων, κ. κ. Ἀλεξ. Καντῶνη, Χριστοδούλου Παπαγιάννη, Π. Πολυμεροπούλου, Κων/νου Ἀνδρουλάκη, Εὐαγγ. Μήτση καὶ Ἰ. Τιμαγένη ἠσκήθησαν πρακτικῶς εἰς 16 ὠριαῖα μαθήματα εἰς τὴν Κατηχητικὴν διδασκαλίαν.

Τὸ Φροντιστήριον τοῦτο, κατὰ τὸν χρόνον τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἐπεσκέφθησαν, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωनीας κ. Τιμόθεος καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, οἵτινες, διὰ τῆς παρουσίας των καὶ τῶν ἐμπεριστατωμένων ὁμιλιῶν των, οὐ μόνον ἐξεδήλωσαν τὸ θερμὸν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς Κατηχητικῆς προσπάθειας, ἀλλὰ καὶ διέγραψαν σαφῶς τοὺς ἐπιδιωκόμενους ὑπὸ τοῦ Κατηχ. Σχολείου Ἐκκλησιαστικούς

σκοποὺς καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐνοριακῇ δράσει, καὶ ἐτόνισαν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπὶ ἐνιαίας βάσεως διεξαγωγῆς τοῦ ὅλου Κατηχητικοῦ ἔργου.

Ἐν ἀρχῇ τῆς τελετῆς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀνέπεμψεν εἰδικὴν πρὸς τὸν Θεὸν εὐχαριστήριον προσευχὴν, μεθ' ἣν ἡ χορωδία τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου ἔψαλλεν ἐπικαίρους ἐκκλησιαστικούς ὕμνους.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Μπαρδάκος, Διευθυντὴς Κατηχητικῶν Σχολείων παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, ἀφοῦ ἐν συντομίᾳ ἀνέφερον ὅλας τὰς ἐπ' ἐσχάτων ἐκδηλώσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰς τὸν Κατηχητικὸν αὐτῆς τομέα, ἐτόνισεν ὅτι «μόνον ὡς εὐλογία καὶ ἐκδήλωσις μεγάλης πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐμπνευσίς καὶ λειτουργία τοῦ Φροντιστηρίου ὑποψηφίων Κατηχητῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς τεραστίας σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν καὶ διὰ τὴν σύγχρονον κοινωνίαν, ἥτις κάμπτεται ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς, πιεζομένη ὑπὸ τοῦ διαρκῶς ἀναπτυσσομένου ὀλισθητικοῦ εὐδαιμονισμοῦ».

Ἀφοῦ δὲ ἐν συνεχείᾳ ἠὲ χάριστησε πάντας τοὺς εὐγενῶς προσφερθέντας καὶ διδάξαντας ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ, Κληρικούς τε καὶ Λαϊκοὺς, ἀπυθύνθη πρὸς τοὺς νέους Κατηχητάς, καὶ ἐξῆρε τὸν πρὸς τὸ παιδί ζωηρὸν τῶν παλμῶν καθὼς καὶ τὸ ἀνύστακον ἐνδιαφέρον τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας πρέπει οἱ Κατηχηταὶ νὰ ἐμπνέωνται καὶ νὰ καθοδηγῶνται εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ἱερὰ διακονία των νὰ ἀποβαίῃ παρηγορία καὶ χαρὰ καὶ στέφανος καὶ δόξα δι' Αὐτήν.

«Ἡ Ἐκκλησία», εἶπε, «θὰ εἶναι πάντοτε παρούσα εἰς τὸ ἔργον σας. Καὶ σεῖς καὶ τὰ νοσσία ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτῆς. Καὶ οὕτω τὰ τέκνα θὰ εἶναι πλησίον τῆς μητρὸς, οἱ Κατηχηταὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ νὰ δημιουργηθῇ μία κοινωνία Χριστιανῶν, ἕνας κόσμος Ἀγίων».

Ἀκολούθως εἰς τῶν φοιτησάντων ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ, ὁ Αἰδес. κ. Ἀθανάσιος Πίττας, φοιτητῆς τῆς Θεολογίας, διὰ προσλαλιᾶς παλλομένης ὑπὸ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἐξέφρασεν ἐκ μέρους τῶν συναδέλφων αὐτοῦ τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ πρὸς τὸν Γενικὸν Δ/ντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητὴν κ. Ἀνδρ. Φυτράκη, ὡς καὶ πρὸς τοὺς διδάξαντας, διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Κατηχητικοῦ τούτου Φροντιστηρίου τὸ ὁποῖον «ὡς Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων τῆς Ἐκκλησίας» προετοιμάζει τοὺς καλοὺς ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι θὰ καθοδηγοῦσιν τὴν αὐμετάβλητον, εὐόλισθον καὶ εὐρύπιστον νεότητα» εἰς νομὰς σωτηρίους. Διὰ στόματος δὲ τοῦ ἐν λόγῳ φοιτητοῦ οἱ παρακολουθήσαντες τὸ Φροντιστήριον ὑπεσχέθησαν τὰ ἐξῆς: «Γεμᾶτοι ἀπὸ νεανικῶν σφριγῶν καὶ ἔνθεον ἐθουσιασμόν, ὑποσχόμεθα, ὅτι θὰ διαθέσωμεν ὅλην τὴν νεανικὴν ἰκμάδα μας εἰς τὸ νὰ μεταλαμπαδεύσωμεν καὶ μεταγγίσωμεν τοὺς πνευματικούς θησαυροὺς τῆς Ὁρθοδοξίας μας, εἰς τὸ νὰ

ἀναζωπυρήσωμεν τὴν τρεμοσβύνουσαν ὑπὸ τὴν πνοὴν τῶν ἰσχυρῶν ἀνέμων τῆς ἀνηθικότητος καὶ τῆς ἐγκληματικότητος θρυαλίδα τῆς θρησκευτικότητος τῶν νέων, οἵτινες ἀποτελοῦν τὰς χρυσᾶς ἐλπίδας τῆς αὐριον».

Εἶτα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος, ἐν καταφανεῖ συγκινήσει ἐπὶ τῇ συγκεντρώσει ταύτῃ τῶν νέων Κατηχητῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐξέφρασε τὰς ὀλοθέρμους εὐχαριστίας καὶ τὰ θερμὰ αὐτοῦ συγχαρητήρια πρὸς τὸν ἀξιότιμον κ. Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητὴν κ. Ἄνδρ. Φυτράκη, ὅστις, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀνέλαβε τὸ πηδάλιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης ἐπάλλξεως, ἐπέτελεσε πολλὰ τὰ θαυμαστά ἔργα πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἣ δὲ δραστηριότης αὐτοῦ προοιωνίζει μείζονα ἐπιτεύγματα καὶ ἀξιόλογον προαγωγὴν τοῦ Ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος ἠὲ εὐχαρίστησε πάντας τοὺς διδάξαντας καὶ κοπιᾶσαντας ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ Καθηγητάς, Κληρικούς τε καὶ Λαϊκοὺς, οἵτινες διὰ τῆς πολυτίμου προσφορᾶς των μεγάλως συνετέλεσαν εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν καὶ θαυμασίαν ἀπόδοσιν τοῦ Φροντιστηρίου.

Ἀκολουθῶν ὁ Μακαριώτατος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Κατηχητάς καὶ τὰς Κατηχητρίδας, ἐπήνεσε τὸν ζῆλον, τὴν προθυμίαν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῶν πρὸς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐτόνισεν, ὅτι εἶναι μεγάλη ἡ τιμὴ καὶ βαρεῖα ἡ εὐθύνη ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία ἀναθέτει τὴν κατηχητικὴν διακονίαν τῆς Νεότητος. Ἐπὶ τούτοις, συνέστησεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅπως οἱ Κατηχηταί, ὁμοῦ μετὰ τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας, παρέχωσιν εἰς τοὺς Κατηχητόπαιδας καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἐναρέτου ζωῆς των, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως αἰσθάνονται ἑαυτοὺς πάντοτε ἐξηρημένους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀπὸ τοὺς Ποιμένας αὐτῆς, μετὰ τῶν ὁποίων, ὅπου καὶ ἂν οὗτοι εὐρίσκωνται, δεόν νὰ ἔρχονται εἰς συνεχῆ ἐπικοινωνίαν, διὰ νὰ λαμβάνωσι τὰς ἀπαραιτήτους κατευθύνσεις καὶ νὰ ἀποφεύγωνται οὕτω οἱ φατριασμοὶ καὶ αἱ διαίρεσεις.

Ἐν τέλει ὁ Μακαριώτατος ἀνέφερεν, ὅτι τὸ κακὸν σήμερον ἐμφανίζει τεραστίαν πρόοδον, ἰδίᾳ εἰς τοὺς νέους, οἱ ὅποιοι, περιβαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν κινδύνων, ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν, ἐκτρέπονται εἰς ἐκδηλώσεις, προκαλοῦσας τὴν ἀνησυχίαν διὰ τὸ μέλλον τῆς Κοινωνίας. Ἐν μέσῳ τοιοῦτου περιβάλλοντος ἐργαζόμενοι, ἐτόνισεν, δεόν νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν τὸν λόγον, «ὅτι διὰ μέσου παγίδων καὶ πειρασμῶν διαβαίνομεν καὶ ἐπὶ ἐπάλλξεων πόλεων περιπατοῦμεν». Παρὰ ταῦτα μετὰ ζήλου οἱ πάντες πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα ἐπὶ τῆς Νεότητος, δεδομένου ὅτι ἡ Νεολαία ἔχει μεγάλην ἀξίαν, καὶ ὅστις ἔχει τὴν Νεολαίαν εἰς χεῖρας του εἶναι εὐτυχὴς καὶ χαρούμενος, καὶ ἀντιθέτως ὅστις τὴν ἀπολέσει θὰ ἔχη ὀδύνην, πόνον καὶ καταστροφὴν. Ἐπομένως, χάριν τῆς σωτηρίας τῆς Νεότητος καὶ πρὸς περιστολήν τοῦ κακοῦ, πρέπει νὰ συντονίσωμεν τὰς ἐνεργείας ἡμῶν καὶ οὕτω ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία θὰ δοξασθῇ, ἣ δὲ Κοινωνία θὰ γνωρίσῃ καλυτέρας ἡμέρας.

Τέλος ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητῆς κ. Ἄνδρ. Φυτράκης εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Εὐχαριστῶ θερμῶς τὸν Μακαριώτατον, δι' ὅσα τόσον εὐμενῆ εὐηρεστήθη νὰ εἶπῃ περὶ τοῦ ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ ἔργου μου. Οὐδὲν ὁμως ἕτερον ἐπιτελῶ ἢ τὸ καθήκον μου. Ἐὰν ἐπιδιώξεις τινὲς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ τούτου Ὄργανισμοῦ στέφονται ὑπὸ ἐπιτυχίας, αἱ εὐχαριστίαι ὀφείλονται εἰς τὸν Κύριον, ὁ Ὅποιος ἐλόγει τὸ ἔργον του, καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀγαπητοὺς συνεργάτας μου, οἱ ὅποιοι μὲ τόσῃν ἀταπάρησιν προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Εὐχαριστῶ ἐπίσης τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα, καὶ διότι μετὰ συγκινητικῆς πράγματι στοργῆς περιβάλλει τὰς ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ προσπάθειάς μας καὶ οὐδενὸς φείδεται κόπου, διὰ νὰ παρακολουθῇ ἐκ τοῦ σύνεγγυς, νὰ ἐμπνέῃ καὶ παντοιοτρόπως νὰ βοηθῇ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ταύτης ἐπάλλξεως. Ἐδλαβῶς ἐπὶ τούτοις εὐχαριστῶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διότι μὲ τόσῃν ἐμμένειαν καὶ ἐμπιστοσύνην δέχονται πάντοτε τὰς εἰσγγελήσεις τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ βοηθοῦν τὸ ἔργον αὐτῆς.

Εὐχαριστῶ προσέτι θερμῶς πάντας τοὺς διδάξαντας ἐν τῷ πρώτῳ τούτῳ Φροντιστηρίῳ Ὑποψηφίων Κατηχητῶν, ἀγαπητοὺς συνεργάτας καὶ φίλους, Κληρικούς τε καὶ Λαϊκοὺς, διότι μετὰ συγκινητικῆς προθυμίας ἔθεσαν πάλιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας τὴν τόσον πλουσίαν Κατηχητικὴν γνῶσιν καὶ πείραν των καὶ μετ' ἀταπάρησεως ἀνέλαβον τὰ διδάξουν εἰς τοὺς ἐνθουσιώδεις αὐτοὺς νέους τὴν τόσον λεπτὴν ἀλλὰ καὶ σπουδαιότατην ἀποστολήν τοῦ Κατηχητοῦ.

Τοὺς ἀγαπητοὺς μου δὲ σπουδαστὰς καὶ τῶν ἀποφοίτους τοῦ Κατηχητικοῦ τούτου Φροντιστηρίου ἐπιθυμῶ νὰ συγχαρῶ θερμῶς, διότι ἐπὶ ἐν ὀλόκληρον πανεπιστημιακὸν ἔτος, καὶ παρὰ τὸν φόρτον τῶν λοιπῶν ἐργασιῶν των καὶ τῶν δυσχερειῶν τῆς συγχρόνου ζωῆς, μετὰ τόσου ζήλου παρηκολούθησαν τὰ τε θεωρητικὰ καὶ τὰ πρακτικὰ μαθήματα αὐτοῦ, οὐχὶ διὰ ν' ἀποκτήσουν προσὸν τι, πρὸς ἐξασφάλισιν μισθῶν καὶ θέσεων, ἀλλὰ διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ν' ἀποκτήσουν τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια δι' ἐθελοντικὴν καὶ ἄμισθον ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔργον. Τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν μας, καθ' ἣν τὸ κατ' ἐξοχίαν, ὡς μὴ ὄφελε, κίνητρον τῶν ἀνθρώπινων ἐνεργειῶν εἶναι ἐν πολλοῖς αἱ ὕλικαι ἐπιδιώξεις, ὑπερδιακόσιοι νέοι σπουδασταὶ ὑπεβλήθησαν εἰς σημαντικὸν κόπον, διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὰ μαθήματα τοῦ Φροντιστηρίου τούτου, χωρὶς ν' ἀποβλέπουν εἰς ὕλικὰς ἀμοιβάς, πληροῖ ὅλους καὶ μεγάλης χαρᾶς, διότι ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ χροσὴ αὐτῆ ἐλπίς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους ὄχι μόνον παραμένει πάντοτε πιστὴ εἰς τὰ ἀνώτερα ἰδανικὰ τῆς ζωῆς, ἀλλ' εἶναι ἐτοιμὴ νὰ ὑποβληθῇ καὶ εἰς θυσίας ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τούτοις γὰ θεσῆ τὸν ἐνθουσιασμόν της εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν. Τὸ παράδειγμα σας ἐνθαρρύνει καὶ ἡμᾶς τοὺς πρεσβυτέ-

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ*

Τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐζήσαν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Χριστός, οἱ Ἀπόστολοι, οἱ μεγάλοι Ἅγιοι καὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερθῆ σοβαρὸν πρόβλημα ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ πρὸς τὴν τεχνικὴν πρόοδον τῆς ἐποχῆς των. Ἡ τεχνικὴ ἀνάπτυξις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὅπως καὶ κατὰ τοὺς Μέσους χρόνους, ἦτο ὑποτυπώδης καὶ βραδεῖα ὡς πρὸς τὸν ρυθμὸν, ἡ μία δὲ γενεὰ μετὰ τὴν ἄλλην δὲν εὕρισκετο πρὸ τῶν τεχνικῶν ἐξελίξεων καὶ προόδων, πού ἡ ἀνθρωπότης δοκιμάζει ἀπὸ τοῦ 18ου, ἰδιαίτατα δὲ ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος μέχρι σήμερον. Ὁ Ἰησοῦς, οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Πατέρες καὶ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας ἐχρησιμοποιοῦν τὰ ὑποτυπώδη τεχνικὰ μέσα τῆς ἐποχῆς των ἄνευ δισταγμοῦ τινος καὶ χωρὶς ἡ χρησιμοποίησις αὐτῆ νὰ τοὺς γεννᾷ προβλήματα. Φυσικά, τὸ βλέμμα των ἦτο ἐστραμμένον εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀνεμνον δὲ τὴν μεταμόρφωσιν αὐτὴν μετὰ τινος ἀγωνίας καὶ ἐντόνου προσμονῆς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ μεταμόρφωσις αὐτὴ θὰ ἔθετεν εἰς ὅλιω νέαν μοῖραν τὴν τεχνικὴν καὶ τὰς τεχνικὰς προόδους ἐν γενεῖ. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν σημαίνει κυρίως καὶ πρωταρχικῶς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀρχικῆς καταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, τῆς καταστάσεως ἐκεῖνης, εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκετο ὁ ἄνθρωπος πρὶν πέση ὑπὸ τὸν ζυγὸν

τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας· ἀρχικῶς «ἐλαβεν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐπλασεν καὶ ἔθεσεν αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν» (Γεν. 2,15), ἔδωκε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του τὴν δυνατότητα τῆς κυριαρχήσεως ἐπὶ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, λέγων «Ἀὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κυριεύσατε αὐτῆς» (Γεν. 1,28). «Ὅπως δὲ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ παραδείσῳ δὲν ἀπεκόπη διὰ τῆς ἐκπτώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ διεφθάρη, τοιουτοτρόπως καὶ αἱ δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου νὰ πολλαπλασιασθῆ, νὰ πληρώσῃ τὴν γῆν καὶ νὰ κυριαρχήσῃ ἐπ' αὐτῆς δὲν ἀνεστάλησαν διὰ τῆς πτώσεως, ἀλλὰ διεφθάρησαν. Ἡ οἰαδήποτε τεχνικὴ πρόοδος τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖ πραγματοποιήσιν τῆς ἀρχικῶς ἐν τῷ παραδείσῳ δοθείσης ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους: «καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς». Ἐκεῖνο, πού ἐξ ἀρχῆς δὲν διέφυγεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀνδρῶν τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης, ὅπως καὶ τῶν Πατέρων καὶ Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας, ἦτο ὅτι, παρὰ πᾶσαν νίκην τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὁ ἄνθρωπος δὲν καθίστατο πλεον ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ τὰ δεσμά της, ἀλλ' ἀντιθέτως, παρὰ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ φαινομενικὴν κυριαρχίαν του ἐπὶ τῶν στοιχείων αὐτῆς, ἀπέβηαινε περισσότερο δέσιμός τις. Λόγω αὐτῆς τῆς ἀντινομίας, ὁ Ἰησοῦς, οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Πατέρες καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ ἐχρησιμοποιοῦν τὰ τεχνικὰ μέσα καὶ τὰς τεχνικὰς προόδους τῆς ἐποχῆς των, ἄνευ δισταγμοῦ καὶ χωρὶς ἡ χρησιμοποίησις αὐτῆ νὰ τοὺς

* Διάλεξις γενομένη ἐν Θεσσαλονίκη καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Μακεδονίας.

ρους καὶ μᾶς δημιουργεῖ ἠδὲξήμενας ὑποχρεώσεις.

Ὡς ἀνεφέρθη ἀπὸ τοὺς προαλήσαντας, τὸ Φροντιστήριον τοῦτο ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν μόνον σειρᾶς ὀλης ἐπιδιώξεων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διὰ τὴν ἐνίσχυσιν, ἀναδιοργάνωσιν καὶ ἐνοποίησιν τῆς Κατηχήσεως. Ἡ σημαντικώτερα δὲ πασῶν τῶν ἐπιδιώξεων τούτων ἐθεωρήθη, ὅπως καὶ πράγματι εἶναι, ἡ ἀνεύρεσις τῶν καταλλήλων προσώπων, ἅτινα θὰ ἀναλάβουν τὴν ὑψηλὴν αὐτῆν ἀποστολήν. Τὸ παράδειγμά σας καὶ ὁ ζήλος σας, ἀγαπητοί μου φίλοι, ἐνισχύουν τὴν αἰσιοδοξίαν μας, ὅτι καὶ τὰ πρόσωπα αὐτὰ ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν νέων μας καὶ ὅτι ἀπὸ ἡμᾶς ἐξαρτᾶται, διὰ νὰ καταστοῦν ταῦτα οἱ ἄξιοι ἀπόστολοι μεταξὺ τῆς συγχρόνου Νεότητος.

Κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ζῶμεν σήμερον εἰς κρίσιμον ἐποχὴν. Τὸ αἰώνιον κῆρος βασικῶν ἀξιών τῆς ζωῆς ἔχει ἐπικινδύνως κλονισθῆ εἰς τὰς νυχὰς πολλῶν ἐκ τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων καὶ ἰδίως εἰς ἱκανὴν μερίδα τῶν νέων. Ἀλλὰ νέοι χωρὶς ἠθικὸν ὑπόβαθρον καὶ ἀνώτερα ἰδανικὰ δὲν δύνανται νὰ βασίσουν τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν μας κληρονομίαν καὶ νὰ γίνουν δημιουργοὶ ἀνωτέρου πολιτισμοῦ ἀνταξίου τοῦ παρελθόντος μας. Συνεπῶς ὑποχρεώσεις ὄλων μας εἶναι νὰ καταβάλλωμεν κάθε προσπάθειαν, διὰ νὰ ἀναστηλώσωμεν πάλιν τὴν πίστιν τῶν νέων μας εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὰ ἀνώτερα ἰδανικὰ τῆς ζωῆς, ὡς τὰ διετύπωσεν Ἐκεῖνος, διότι αὐτὰ ἀπο-

τελοῦν τὸ ἀκλόνητον βάθρον τῆς πραγματικῆς προόδου ἀτόμων καὶ κοινοτικῶν καὶ τοῦ ὅμιου πολιτισμοῦ. Τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον ὑπὸ τὴν ἐδοντέραν του ἀποστολήν ὡς τὸ ἐγνωρίσατε εἰς τὸ Φροντιστήριον τοῦτο, δέον νὰ καταστή τὸ κατ' ἐξοχὴν φυτόριον διὰ τὴν τοιαύτην ἐπιδίωξιν. Τὸ ἔργον βέβαια δὲν εἶναι εὐκόλον, διότι τὸ κακὸν ἐργάζεται ἐντατικῶς πάντοτε, μὲ συσπειρωμένας τὰς δυνάμεις του καὶ μὲ ἀπολύτως συγχρονισμένας μεθόδους. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἰδικῆς μας ἀποστολῆς προϋποθέτει τὸν συγχρονισμόν καὶ τῶν ἰδικῶν μας μέσων καὶ μεθόδων καὶ πρὸ παντὸς τὴν ἐνοποίησιν καὶ τῶν ἰδικῶν μας προσπαθειῶν. Ἐὰν μὲ τὰς προϋποθέσεις αὐτὰς καὶ μὲ ἀκλόνητον πίστιν πρὸς τὸν Χριστὸν ἀναλάβωμεν τὸ ἔργον μας, μὴ ἀμφιβάλτετε, ὅτι ἡ νίκη εἶναι βεβαία, διότι Ἐκεῖνος γνωρίζει ν' ἀναπληροῖ τὰ ἐλλείποντα τῶν ἐργατῶν του, νὰ βοηθῆ αὐτοὺς πάντοτε καὶ νὰ «νικᾷ τὸν κόσμον». Σὺς συγγαίρω ἀκόμη μίαν φοράν καὶ εὐχομαι, ὁ Κύριος νὰ ἐνισχύῃ τὸ ἔργον σας, διὰ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας του καὶ τοῦ ὁρθοδόξου ἔθνους μας».

Ἡ ὅλη τελετὴ ἐκλείσεν διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἀπονομῆς τῶν πτυχίων τοῦ Κατηχητικοῦ Φροντιστηρίου εἰς τοὺς 67 νέους καὶ 148 νεανίδας, τοὺς παρακολουθήσαντας μετὰ τῆς προσήκουσας ἐπιμελείας τὰ τε θεωρητικὰ μαθήματα καὶ τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις.

γεννᾶ προβλήματα, εἶχον τὸ βλέμμα καὶ τὴν ψυχὴν ἐστραμμένα πρὸς τὸν «καινὸν» οὐρανὸν καὶ τὴν «καινήν» γῆν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀρχικὴ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ («καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς») θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὄχι μόνον ἐξωτερικῶς καὶ φαινομενικῶς καὶ μετ' ἀντινομιῶν μὲ τέλος τὴν φθορὰν καὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ μετὰ συνεπειᾶς καὶ καθ' ἑλλην τὴν γραμμὴν, ὅπερ θὰ ἀνεδείκνυε τὸν ἄνθρωπον πρᾶγματι ἐλεύθερον τῆς φύσεως καὶ βασιλέα καὶ κυρίαρχον ἐπ' αὐτῆς.

Μὲ τὰς ἀντιλήψεις αὐτὰς περὶ βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἀγιογραφικὴ καὶ πατερικὴ παράδοσις α) δὲν εἶδε κανένα σπουδαῖον πρόβλημα εἰς τὴν τεχνικὴν πρόοδον· β) ὀλόκληρον τὴν προσοχὴν τῆς ἐστρέφεν εἰς τὰς πρώτας βασικὰς αἰτίας τῆς κρίσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ὑποδουλώσεώς του εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, εἰς δὲ τὰ τεχνικὰ ἐπιτεύγματα δὲν διείδε σοβαρὰν τινα προσπάθειαν ἀπελευθερώσεως, ὄχι διότι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ τεχνικὴ πρόοδος δὲν ἀποτελεῖ κατάκτησιν τῆς φύσεως, ἀλλὰ διότι ὁ πεπτωκὸς καὶ ἀσθενὴς ἄνθρωπος δηλητηριάζει τὸ νόημα τῶν ἰδίων του ἐπιτευγμάτων, ἀντὶ δὲ τελικῶς νὰ χρησιμοποιηθοῦν ταῦτα πρὸς ἀπελευθερώσιν τοῦ ἀνθρώπου, χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἔτι μεγαλύτεραν ὑποδουλώσιν του.

Κατὰ τὴν αὐγὴν τῶν νεωτέρων χρόνων ἡ κατάστασις μετεβλήθη. Ἡ τεχνικὴ πρόοδος ἤρχισεν ἀματώδης. Ἔχομεν καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ νεωτέρου ἀνθρώπου σαφεῖς τάσεις ἀποστασίας ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καὶ ἀσθεντίας καὶ ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Δύσιν τὴν ἐμφάνισιν ἐνὸς εἶδους πανικοῦ ἔνεκα τῶν νέων ρευμάτων καὶ τῶν νέων τρόπων ζωῆς. Ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὸ σύνολόν του δὲν εἶχε ποτὲ λόγον νὰ φοβηθῇ τὴν πρόοδον ὅψ' ὅλας τὰς μορφὰς τῆς. Στρέφει τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν τελειότητα, πρὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ καθ' αὐτὸν τὸν τρόπον θέτει τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς πίστεως πολὺ πέραν πάσης ἀνθρωπίνης πρόοδου. Ἐκεῖνο, ποὺ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς νεωτέρας ἐποχῆς ἐφοβήθη ὁ Δυτικὸς Χριστιανισμὸς εἰς τὴν πρόοδον δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἐπίτευξις τελειότερων μέσων παραγωγῆς, ἐπικοινωνίας, ψυχαγωγίας κτλ., ἀλλ' ἡ ἐπίδρασις ὅλων αὐτῶν τῶν τελειοποιήσεων ἐπὶ τοῦ πεπτωκότος καὶ ἀσθενοῦς ἐκ τῆς ἁμαρτίας ἀνθρώπου.

*

Ὅταν ὁ Marco Polo, γέρον πλέον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 14ου αἰῶνος ἐδημοσίευσεν τὰς σημειώσεις του ἀπὸ τὰ ταξίδια, ποὺ ἔκαμεν εἰς τὴν Κίναν ὡς εἰδικὸς ἀπεσταλμένος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Μεγάλου Χάν, αἱ διηγήσεις εἰς πολλὰ σημεῖα δὲν ἔγιναν πιστευταί. Ὅσα ἔγραφεν ἐκεῖ διὰ τὸν μαῦρον λίθον, ποὺ οἱ Κινέζοι ἐξῆγγον ἀπὸ τὸν ἔδαφος καὶ ἐχρησιμοποιοῦσαν ὡς καύσιμον ὕλην, διότι δίδει ἐντονωτέραν καὶ διαρκεστέραν θερμοκρασίαν ἀπὸ τὸ ξύλον, ἠμφεσβητοῦντο εἰς πολλοὺς κύκλους. Λέγεται δὲ ὅτι ὀρισμένοι ἱερεῖς προσεπάθησαν νὰ πείσουν τὸν Marco Polo ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης του ν' ἀνακαλέσῃ τὰ ψεύδη, ποὺ εἶχε γράψῃ. Ὅσα ἔγραφε περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἀνθρακος ἐφάνησαν εἰς πολλοὺς ὡς αἱρέσεις, ὡς ἀνα-

τροπὴ τῆς γνωστῆς τάξεως ἐν τῇ δημιουργίᾳ. Φυσικά, οἱ ἱερεῖς ἐκεῖνοι δὲν φαίνεται πιθανὸν νὰ εἶχον προαίσθησιν τινα τῶν ἠθικῶν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα κινδύνων, εἰς ἣν περιπτώσιν ἡ περὶ ἀνθρακος ἀφήγησις τοῦ Marco Polo ἦτο ἀληθής. Εἶναι ὅμως γνωστὸν σήμερον, ὅτι ἡ τεραστία δύναμις εἴτε τοῦ μαύρου εἴτε τοῦ λευκοῦ ἀνθρακος προώριστο νὰ περιπλέξῃ τὰ ἠθικὰ προβλήματα τῆς κοινωνίας πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι εἶχε κάμει εἰς τὸ παρελθὸν ἡ ἐξόρυξις τοῦ χρυσοῦ ἐκ τοῦ ἐδάφους.

Ἡ μυωπία, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξεν ὁ Δυτικὸς Χριστιανισμὸς ἐνώπιον τῶν πρώτων μεγάλων τεχνικῶν προόδων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν νεωτέρων χρόνων, συνετέλεσεν ὄχι ὀλίγον εἰς τὸ νὰ συνδεθῇ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τῆς ἡ τεχνικὴ πρόοδος πρὸς τὴν ἄρνησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θρησκείας. Ὁὰ πρέπη νὰ ἀναζητηθοῦν κυρίως εἰς ἱστορικοὺς λόγους τὰ αἰτία, ποὺ συνέδεσαν τὴν νεωτέραν τεχνολογίαν πρὸς τὴν ἄρνησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀσθεντίας καὶ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως. Εἰς τὸ Βυζάντιον, εἰς τὸν Ἀνατολικὸν Χριστιανισμὸν, δὲν παρουσιάζεται τὸ φαινόμενον τῆς ἐπίσημου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀναγνωρίσεως ὡς ὀρθῶν καὶ ὠφελίμων ἢ ἀπορριψέως ἀντιθέτως ὀρισμένων ἐκ τῶν νεωτέρων ἐφευρέσεων καὶ τεχνικῶν ἐπιτυχιῶν. Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἐμπνεομένη ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τῶν Πατέρων ἔμεινε πιστὴ εἰς τὸ αὐστηρῶς θρησκευτικὸν περιεχόμενον τῆς θείας ἀποκαλύψεως, οὐδέποτε δὲ συνέδεσε τόσο πολὺ τὴν θεολογίαν μὲ ὀρισμένον φιλοσοφικὸν σύστημα καὶ φιλοσοφικὸν κοσμοεἰδῶλον, ὥστε αὐταὶ ἢ ἐκεῖναι αἱ προσβολαὶ κατὰ τοῦ ὑπηρετοῦντος τὴν θεολογίαν φιλοσοφικοῦ καὶ κοινωνικοῦ συστήματος νὰ θεωρηθοῦν ὡς κρημνίζουσαι τὴν ὀρθότητα καὶ τὸ κύρος τῆς θρησκείας. Ἀλλωστε τὸ Βυζάντιον μετὰ μακρὸν ἀγῶνα πρὸς ποικίλους ἐχθροὺς ἔσβησεν ἐνωρίς. Εἰς τὴν Δύσιν ὅμως διὰ τῆς Σχολαστικῆς Θεολογίας τοῦ 13ου αἰῶνος ἀπετελέσθη σύστημα θρησκευτικοφιλοσοφικόν, συμπαγές, κλειστὸν καὶ στεγανόν. Πρὸς χάριν τῆς πληρότητος αὐτοῦ τοῦ εἶδους εἰς τὸ Δυτικὸν σύστημα, ἡ ἀλλαγὴ τοῦ κοσμοεἰδῶλου τῆς ἐποχῆς διὰ τῶν νέων ἐφευρέσεων καὶ τῶν τεχνικῶν ἐπιτευγμάτων ἦτο φυσικὸν νὰ παρουσιασθῇ ὡς ἄρνησις τῆς πίστεως καὶ τῆς θρησκείας. Ἡ Ἐκκλησία δηλαδὴ εἰς τὴν Δύσιν δὲν ἐτόνισε ἀπλῶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς τεραστίους κινδύνους, ποὺ ἐνέκλειε δι' αὐτοὺς ἡ διὰ τῆς τεχνικῆς συσσώρευσις μεγαλύτερας δυνάμεως εἰς χεῖρας τοῦ ἀσθενοῦς ἀνθρώπου, δὲν εἰρωνεύθη μόνον τὴν νέαν ἐλευθερίαν, ποὺ προσκτᾶται δῆθεν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς μηχανῆς· δὲν ἐκάκισε μόνον ὡς ἀνόητον καὶ φαιδρὰν τὴν ὑπεροψίαν, ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν μεγαλύτεραν γνῶσιν τῶν νόμων τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς· κατεδίκασε, δυστυχῶς, συγχρόνως αὐτὴν αὐτὴν τὴν δύναμιν, τὴν μηχανὴν καὶ τὴν νέαν γνῶσιν τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς. Ἡ κατάστασις αὐτὴ συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν Δύσιν ὡς δύναμις ἀντιδραστικὴ πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὴν τεχνικὴν ἀνάπτυξιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τεχνικὴν ἔρευναν νὰ συνδεθοῦν μὲ θεωρίαν ἐχούσας ἀντικλησιαστικὸν καὶ ἀντιθρη-

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ*

Ἡ ἔναντι τῶν ζῶων ὄντολογικὴ καὶ ποιητικὴ διαφορὰ καὶ ὑπεροχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ τὸ καθ' ὅλου μεγαλεῖον αὐτοῦ ὡς πνευματικοῦ ὄντος, διαπιστοῦται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀξιολογικὴ

ὑπαρξίς ἔχει σταθερὸν προσανατολισμὸν πρὸς τὸ «βασίλειον τῶν ἀξιών».

1. Ἡ ἔννοια καὶ ἡ οὐσία τῆς ἀξίας.

Ἡ «ἀξία» δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀρισθῇ ἀκριβῶς, διότι ἀνήκει εἰς τὰς ἀνωτάτας ἐννοίας (ὡς εἶναι λ.χ. αἱ ἐννοιαὶ «ὄν», «ὑπαρξίς» κλπ.), αἵτινες δὲν ὀρίζονται. Ἡ ἀξία δύναται μόνον νὰ βιωθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἀντικείμενον περιγραφῆς.

Ἡ ἀξία εἶναι ἔννοια σχέσεως ἐκφράζουσα τὴν μεταξὺ τοῦ ὑποκειμένου (τῆς ἀνθρωπίνης δηλ. ψυχῆς) καὶ ἐνὸς ἀντικειμένου προκύπτουσας σχέσιν, ἐκ τῆς ὁποίας γεννᾶται ἐν τῇ ψυχῇ εὐάρεστον τι συναισθηματικὴν ἢ ἐπιθυμίαν. Αἱ ἀξίαι προβάλλ-

* Πλείονα περὶ τῆς φιλοσοφίας τῶν ἀξιών ἰδὲ ἐν τοῖς ἐξῆς: Γ.ρ. Παπαμιχαήλ, Ἡ Τριάς τῶν ὑψίστων ἀξιών τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς σκοπίας, ἐν Ἀθήναις 1946. Κωνστ. Σπετσιέρη, Αἱ ἀξίαι τῆς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, ἐν Ἀθήναις 1939. Ε. Παπανούτσου, Ἡθικὴ, ἐν Ἀθήναις 1949. Εὐαγγ. Θεοδώρου, Ὁ Χριστιανικὸς Ἀνθρωπισμὸς, ἐν Ἀθήναις 1951. Johannes Hessen, Der Sinn des Lebens (Τὸ νόημα τῆς ζωῆς), μετάφρ. Εὐαγγ. Θεοδώρου, ἐν Ἀθήναις 1954. Johannes Hessen, Wertlehre, München 1948. Ed. Brightman, Nature and Value, New York 1945. R. B. Perry, Realms of value, Massachusetts 1954.

σκευτικὸν πνεῦμα. Ἡ ἐσφαλμένη θέσις τῆς Δυτικῆς Θεολογίας κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τεραστίας τεχνικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Δύσιν ὑπῆρξε μία μεγάλη ἀτυχία καὶ διὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὸν κόσμον καὶ διὰ τὸν Χριστιανισμὸν. Συνδεδεμένη ἡ Δυτικὴ Θεολογία ἀρρήκτως πρὸς ὀρισμένον κοσμοεἶδωλον καὶ πρὸς ὀρισμένον κοινωνικὸν σύστημα καθυστέρησεν ἀνεπανορθῶτως τὴν προσαρμογὴν τοῦ κοσμοεἰδώλου τῆς, τοιοῦτοτρόπως δὲ ἐδημιούργησε διάστασιν ἀδικαιολόγητον μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐπιστημονικῆς τεχνικῆς προόδου.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω δὲν ὑποστηρίζεται, ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἠδύνατο ἢ ὄφειλε νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνικὰς ἐρεῦνας τῶν νεωτέρων χρόνων. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐνδιαφέρεται κατ' ἀρχὴν ἂν οἱ ἄνθρωποι ταξιδεύουν μὲ καμήλαν, ἢ μὲ ἀεροπλάνον· ἂν κατοικοῦν νέας, μέχρι τοῦδε ἀκατοικήτους, περιοχὰς τῆς γῆς, ἢ ἂν ταξιδεύουν μὲ διαστημόπλοια εἰς τοὺς πλανήτας. Ὁ Χριστιανισμὸς οὐδέποτε ἠμπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν προσπάθειαν ἐκπληρώσεως τῆς θείας ἐντολῆς «καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς», οὐδέποτε ὅμως δύναται τὸν πεπτωκότα καὶ διεστραμμένον ἄνθρωπον νὰ ἐπιροτήσῃ καὶ ὑποστηρίξῃ εἰς τὴν προσπάθειάν του νὰ ἀποκτήσῃ μεγαλυτέραν δύναμιν καὶ ἀνεξαρτησίαν. Ἀποστολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐντὸς τοῦ πεπτωκότος κόσμου, ἐντὸς τοῦ πονηροῦ τούτου αἰῶνος, εἶναι τὸ κήρυγμα τῆς μετανοίας, μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀνανεώσεως καὶ ἐν Χριστῷ ἀνακαινίσεως τοῦ ἀνθρώπου· δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡ κρίσις ἐὰν εἶναι ὀρθὴ αὐτὴ ἢ ἐκείνη ἢ ἀποφίς περὶ κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων, περὶ κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, περὶ τοῦ ἂν κατοικοῦν ἄνθρωποι εἰς τὸν Ἄρην, καὶ περὶ τοῦ δυνατοῦ ἢ μὴ δυνατοῦ τῶν διαπλανητικῶν ταξιδίων. Ἡ ὑπαρξίς ἐντάσεως μεταξὺ Χριστοῦ καὶ νεωτέρου ἐπαναστάτου ἀνθρώπου εἶναι ἀναμφισβήτητος· ὅταν δὲ ἡ Ἐκκλησία ἐκφράζῃ αὐτὴν τὴν ἔντασιν εἰς τὰς σχέσεις πρὸς τὸν νεώτερον κόσμον κάμνει τὸ χρέος τῆς

καὶ ἐκπληροῦ τὴν ἀποστολὴν τῆς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι εἰς τὴν βαθυτέραν οὐσίαν τῆς ἢ συνέχισις τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, ἔχει ἐντὸς ἑαυτῆς τὴν αἰωνίαν διὰ τὸν ἄνθρωπον ἀλήθειαν, καὶ δὲν ἠμπορεῖ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της νὰ προσκολλᾶται εἰς ὀρισμένας ἀνθρωπίνους ἐφευρέσεις εἴτε τοῦ παρελθόντος εἴτε τοῦ παρόντος. Ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο κήρυγμα «μετανοίας» τόσο διὰ τὸν ἄνθρωπον τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Μεσαίωνα, τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων. Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ τῆς Ἐκκλησίας συνιστᾷ μίαν συνεχῆ κρίσιν ἐπὶ τοῦ κόσμου τοῦ ἀνθρώπου, παλαιοῦ καὶ νέου. Ἀποδίδοντες εἰς τὸν Δυτικὸν Χριστιανισμὸν μέρος τῆς εὐθύνης διὰ τὸν ἀντικλησιαστικὸν καὶ ἀντιχριστιανικὸν χαρακτήρα, ποὺ ἔλαβεν εἰς τὴν αὐγὴν τῶν νεωτέρων χρόνων ἢ ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνικὴ πρόοδος, θέλομεν νὰ τονίσωμεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἠμπορεῖ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παλαιῶν εἰδώλων νὰ καταδικάζῃ τὰ νεώτερα εἶδωλα, οὔτε ἐπὶ τῇ βάσει παλαιῶν ἐπιστημονικῶν θεωριῶν καὶ ἀπόψεων νὰ καταδικάζῃ νεωτέρας θεωρίας καὶ ἀπόψεις. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἐκτροπὴν ἀπὸ τοῦ γνησίου χριστιανικοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον, ὡς κήρυγμα μετανοίας («μετανοεῖτε, ἡγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν») ἀποτελεῖ κρίσιν ἐπὶ τοῦ κόσμου, παλαιοῦ καὶ νέου, κρίσιν ἐπὶ τῆς ἀμαρτωλοῦ προσπαθείας τοῦ ἀνθρώπου ἐν γένει νὰ καταστῇ, ἀμαρτωλὸς ὢν, παντοδύναμος καὶ ἀνεξάρτητος. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἄγεται κανεὶς νὰ πιστεύσῃ, ὅτι, ἂν ὁ Δυτικὸς χριστιανισμὸς διεφύλαττε γνήσιον τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων, δὲν θὰ ἐπέμενε τόσο εἰς παλαιὰς ἐπιστημονικὰς θεωρίας περὶ κόσμου καὶ περὶ ζωῆς, οὔτε εἰς παλαιούς τρόπους ὀργανώσεως τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, οὔτε εἰς ἐπὶ μέρους ζητήματα ποὺ ἀνάγονται εἰς τὴν ἐπιστήμην, τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν τεχνικὴν· θὰ ἐκήρυττε μόνον προφητικῶς καὶ ἀποκαλυπτικῶς μετανοίαν καὶ ἐπιστροφὴν εἰς τὸν Θεόν.

(Συνεχίζεται)

ΣΑΒΒΑΣ ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

λουν, όταν κατά τινά τρόπον τὸ ἀνθρώπινον ἐγὼ ἐλθῆ εἰς ἐπαφήν πρὸς τὰ πράγματα, ὅταν τὰ ἀντικείμενα σχετισθοῦν πρὸς ἓν ὑποκείμενον. Ἡ ἀξία λοιπὸν βιοῦται, «ὅταν γίνεταί αἰσθητὴ ὑφ' ἡμῶν σχετικῶς σταθερὰ ἐνέργεια ἀντικειμένου τινὸς ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν».

Ἡ μεταξὺ ὑποκειμένου καὶ ἀντικειμένου σχέσις δὲν ὀρίζεται μόνον ὑπὸ συναισθημάτων καὶ βουλευτικῶν ἐνεργειῶν, ἀλλ' ἐκφράζεται καὶ ὑπὸ κρίσεων, αἵτινες κατ' ἀντιδιαστολήν πρὸς τὰς θεωρητικὰς, καλοῦνται ἀξιολογικαί» καὶ ἀναγνωρίζουν τι «ὡς ἔχον ἢ μὴ ἔχον ἀξίαν». Ἡ ἀξία εἶναι «ἐκφρασις καταφάσεως καὶ ἱκανοποιήσεως διὰ τι», εἶναι «πᾶν ὅ,τι ἐκ τινος ἐπόψεως ἱκανοποιεῖ ἡμᾶς καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐπιθυμεῖται. Οὐ μόνον δηλαδὴ ἀντιλαμβανόμεθα τῶν πραγμάτων διὰ τοῦ νοῦ, ἀλλὰ καὶ φερόμεθα πρὸς αὐτὰ διὰ τοῦ συναισθήματος καὶ διὰ τῆς βουλήσεως, ἐπιθυμοῦντες καὶ βουλόμενοι αὐτά.

Ὅταν λοιπὸν ἀποδίδωμεν ἀξίαν εἰς τι ἀντικείμενον (πρᾶγμα ἢ γεγονός ἢ ἐπίτευγμα τοῦ φυσικοῦ ἢ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου), αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀγαπῶμεν αὐτὸ καὶ ὅτι προτιμῶμεν τὴν παρουσίαν καὶ ὑπαρξίν ἀντὶ τῆς ἀπουσίας καὶ ἀνυπαρξίας αὐτοῦ. Ὅταν ἀποδίδωμεν ἔτι μεγαλύτεραν ἀξίαν εἰς αὐτό, τότε προτιμῶμεν τὴν ὑπαρξίν καὶ παρουσίαν αὐτοῦ ἀντὶ τῆς παρουσίας καὶ ὑπάρξεως πολλῶν ἄλλων ἀξιῶν. Ὅταν τέλος ἀποδίδωμεν ὑψίστην ἀξίαν εἰς αὐτό, τότε προτιμῶμεν νὰ θυσιάσωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν ἢ νὰ ζήσωμεν ἄνευ τῆς ὑψίστης ἀξίας τῆς ζωῆς. Ἡ ἀξιολόγησις λοιπὸν εἶναι μία προτίμησις, μία προσωπικὴ ὁρμὴ καὶ κατεύθυνσις. Ἡ ἀξία εἶναι, κατὰ τὸν Ν. Hartmann, τὸ «οὐ ἔνεκα» θεωρεῖται τι «(εἴτε πρᾶγμα, εἴτε σχέσις, εἴτε πρόσωπον, κλπ) ὡς «ἀγαθόν». Τὰ ἀγαθὰ (ὕλικά ἢ πνευματικά) εἶναι «ἀγαθὰ» διότι ἐνέχουν «ἀξίαν».

2. Ἡ ἀντικειμενικότης τοῦ «βασιλείου τῶν ἀξιῶν».

α) Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ ἀξιολογικοῦ ὑποκειμενισμοῦ ἢ σχετικισμοῦ ἢ σκεπτικισμοῦ ἰσχυρίζονται, ὅτι αἱ ἀξίαι εἶναι «ὑποκειμενικαί» καὶ «σχετικαί», καθ' ὅσον παράγονται ὑπὸ τοῦ συναισθανομένου, βουλομένου καὶ ἐπιδιώκοντος σκοποῦς ὑποκειμένου. Οὕτως ἔχομεν τὴν «ψυχολογιστικὴν» κατανόησιν τῶν ἀξιῶν, ἥτις ἀφαιρεῖ ἐξ αὐτῶν τὴν ἀντικειμενικότητα. «Ἀξία εἶναι ὅ,τι τις θεωρεῖ ὡς ἀξίαν».

Ἡ θεωρία αὕτη δὲν κρίνεται πλέον σήμερον ὡς ἱκανοποιητικὴ. Ἐν πρώτοις ὑπάρχει ἐν αὐτῇ ἐσωτερικὴ τις αὐτοαντίφασις, «Ὅταν ὁ ὁπαδὸς τῆς θεωρίας αὐτῆς ἀγωνίζεται νὰ πείσῃ τοὺς ἄλλους περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἀπόψεών του, εἶναι προφανές ὅτι οὗτος ἔχει τὴν ἐσωτερικὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ γνώσις τῆς ἀληθείας εἶναι μία ἀντικειμενικῶς ἰσχύουσα ὑψίστη ἀξία, ἐν ᾧ ἀντιθέτως ἡ πλάνη εἶναι μία ἀπαξία.

Ἐπειτα ἡ θεωρία τοῦ ἀξιολογικοῦ ὑποκειμενικοῦ ἢ σχετικισμοῦ δὲν ἐξηγεῖ τὸ ὅτι δύναται τις νὰ σφάλῃ καὶ νὰ ἐξαπατᾶται περὶ τῆς ἀξίας ἢ ἀπαξίας

ἐνὸς πράγματος. Τὸ σφάλεσθαι καὶ ἐξαπατᾶσθαι τοῦτο προϋποθέτει, ὅτι ἀφ' ἐνὸς ἀξιολογικῆς τις κρίσεως συσχετίζεται πρὸς ἄλλο τι καὶ δὲν εὑρίσκεται ἐν συμφωνίᾳ πρὸς αὐτὸ καὶ ἀφ' ἑτέρου, ὅτι τὸ «ἄλλο τι» τοῦτο δὲν προσδιορίζει τὴν κρίσιν ταύτην.

Ὅτι αἱ ἀξίαι δὲν εἶναι ἀπλᾶ κατασκευάσματα ἢ ἐπινοήσεις τῆς θεωρούσης καὶ ἀξιολογούσης συνειδήσεως ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι πᾶν ὅ,τι θεωροῦμεν π.χ. ὠραῖον ἢ καὶ εὐχάριστον δὲν εἶμεθα ἐλεύθεροι τὴν ἰδίαν στιγμὴν καὶ διὰ τῆς ἰδίας προοπτικῆς νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἄσχημον ἢ δυσάρεστον (ἐκτὸς ἐὰν ὑποκρινώμεθα ἢ ἐπιμένωμεν ἔνεκα πείσματος ἢ διαθέσεως παραδοξολογίας). Πάντοτε ἡ ἀξία δίδει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι δεσμεύει ἡμᾶς. Διὸ δὲν δύναμεθα νὰ ἀνεχθῶμεν τὸ ὅτι οἱ ἄλλοι δὲν ἀναγνωρίζουν ἐντὸς ἐνὸς ὄρισμένου ἀγαθοῦ τὴν ἀξίαν, ἢν βλέπομεν ἡμεῖς. Ἀμφιβάλλομεν διὰ τὴν εἰλικρίνειαν του ἢ ὀδηγοῦμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οὗτοι δὲν ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ πραγματοποιήσουν τὰς ἀπαραιτήτους διὰ τὴν ἀξιολόγησιν προϋποθέσεις.

β) Συμφώνως πρὸς τὰ πορίσματα τῆς κατὰ τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα διαμορφωθείσης νέας «θεωρήσεως τῶν ἀξιῶν» (Max Scheler, N. Hartmann, Joh. Hessen), αἱ ἀξίαι εἶναι τι ἀντικειμενικόν, μὴ ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς αὐθαρεσίας τοῦ ἀξιολογοῦντος ὑποκειμένου. Αἱ ἀξίαι ἔχουν ἰδίαν νομοτέλειαν, μὴ παραγόμεναι ὑπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ μὴ εχουσαί ἀνάγκην αὐτῆς. Ὅθεν ὑπάρχει «ἐν ὑπερατομικόν βασιλεῖον τῶν ἀξιῶν, ὅπερ παρουσιάζει ἀντικειμενικὴν τάξιν, ἀνάλογον πρὸς τὴν τοῦ «κόσμου τοῦ εἶναι». Ἡ σχέσις τῶν ἀξιῶν πρὸς τὸ ὑποκείμενον οὐδόλως σημαίνει ὑποκειμενισμόν. Τὸ καθ' ἕκαστον ἀξιολογοῦν ἄτομον δὲν καθορίζει αὐθαίρετως τί εἶναι ἀξιόλογον καὶ τί δὲν εἶναι. Τὸ καθ' ἕκαστον ὑποκείμενον δὲν εἶναι τὸ μέτρον καὶ κριτήριον τῶν ἀξιῶν. Ὅταν λέγωμεν, ὅτι αἱ ἀξίαι σχετίζονται πρὸς τὸ ὑποκείμενον, ἐννοοῦμεν ὑπὸ τὴν λέξιν ὑποκείμενον γενικῶς τὸ γένος («ἄνθρωπος»).

Αἱ ἀξίαι ὡς ἀξιολογικαὶ ἰδέαι ἢ οὐσίαι δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐμπειρικῶν ἢ τῶν μεταφυσικῶν ἀντικειμένων, ἀλλ' εἰς τὴν τάξιν τῶν ἰδεατῶν ἀντικειμένων, ὧν τὰ κύρια γνωρίσματα, εἶναι ὅτι ταῦτα δὲν ἔχουν πραγματικὴν ὑπαρξίν (ἔχουν οὐσίαν ἄνευ ὑπάρξεως)· εἶναι ἄχρονα (ἴστανται δηλ. ἐκτὸς τοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι καὶ τῆς ἱστορικῆς ρυθῆς) καὶ ἔχουν ἀντικειμενικότητα (ἀποτελοῦν δηλαδὴ ἀντικειμενικὴν τάξιν). Ὁ κόσμος ὅμως τῶν ἰδεατῶν ἀντικειμένων δὲν ἔχει ὅλως αὐτοτελῆ ὄντολογικὴν ὑπαρξίν, ἀλλὰ σχετίζεται πρὸς τὸ ὑποκείμενον, δηλαδὴ ὑφίσταται διὰ τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος καὶ διὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα. Εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἀνήκουν τὰ λογικὰ καὶ μαθηματικὰ ἀντικείμενα. Ἄλλ' ὁ πνευματικὸς οὗτος κόσμος δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς αὐθαρεσίας τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλ' εἶναι ὑπερατομικός, ἀντικειμενικός. Ἡ ἀξία, λοιπὸν, θεωρουμένη ὡς ἀξιολογικὴ ἰδέα, εἶναι ἰδεατὴ οὐσία, ἥτις σχετίζεται πρὸς τὴν συναισθηματικὴν κυρίως πλευρὰν τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος.

Ἡ ἀντικειμενικότης τῶν ἀξιῶν ἀποδεικνύεται διὰ τῆς φαινομενολογικῆς ἐξετάσεως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν βιοῦται ὑφ' ἡμῶν μία ἀξία. Ὅταν λ.χ. ἔχωμεν τὸ βίωμα τῆς ὠραιότητος ἐνός τοπίου, ὅταν βυθιζώμεθα εἰς τὴν θεώρησιν ἐνός ἔργου τέχνης καὶ αἱ ἀξίαι αὐτοῦ ἀναλαμβάνουν ἐν ἡμῖν, ὅταν θαυμάζωμεν μίαν ἠθικὴν πράξιν, τότε ἔχομεν τὸ αἶσθημα καὶ τὴν βεβαιότητα, ὅτι βιοῦμεν τοιαύτας ἀξίας οὐχὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκειμενικῆς συνειδήσεως ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀντικειμενικῆς πλευρᾶς. Εἰς τὰς, περιπτώσεις ταύτας πρόκειται περὶ τινος ὑπερυποκειμενικοῦ καὶ ἀντικειμενικοῦ, ὅπερ δὲν δημιουργεῖται διὰ τῆς αὐθαρεσίας τοῦ βιοῦντος τὰς ἀξίας ὑποκειμένου.

Ἡ ἀντικειμενικότης τῶν ἀξιῶν βιοῦται κατ' ἐξοχὴν ὑφ' ἡμῶν, ὅταν ἡ ὑποκειμενικὴ ἡμῶν ἀξιολόγησις καὶ θέλησις εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰς ἀντικειμενικὰς ἀξίας καὶ τοὺς ἀξιολογικοὺς κανόνες. Ὅταν κρίνωμεν τὴν συμπεριφορὰν μας πρὸς τὰ ἀντικειμενικὰ ἐκεῖνα κριτήρια, μετανοοῦμεν. Ἄρα ἀναγνωρίζομεν, ὅτι ἐπέκεινα τῆς ὑποκειμενικῆς ἡμῶν ἀξιολογήσεως καὶ θελήσεως ὑπάρχουν ἀντικειμενικῶς ἰσχύουσαι ἀξίαι καὶ κανόνες. Οἷονεὶ ὑποκλινόμεθα πρὸς μιᾶς ἀπολύτου ἀξίας. Οὕτω τὸ ἀξιολογικὸν βίωμα δεικνύει, ὅτι μετὰ τῆς ἀξίας βιοῦται καὶ ἡ ἀντικειμενικότης αὐτῆς.

Ἡ πίστις λοιπὸν εἰς τὴν ἀντικειμενικότητα τῶν ἀξιῶν εἶναι τὸ γνῶρισμα τῆς συγχρόνου ἀξιολογικῆς φιλοσοφίας, ἥτις κατενόησεν ὅτι πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἀναγωγὴν τῶν ἀξιῶν εἰς ὑποκειμενικὰ πλάσματα προσκροεῖ πρὸς τὴν πραγματικὴν τῶν φύσιν καὶ τὴν ταυτότητα τῆς καθολικῆς ἀξιολογικῆς ἐμπειρίας. Ἡ ἀντικειμενικότης τῶν ὑψίστων ἀξιῶν ἀποτελεῖ ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα εἰς πᾶσαν ἠθικὴν ἡμῶν πράξιν, διότι ἡ ἐνδόμυχος ἐμπειρία τῶν τὰς ἀντιλαμβάνεται οὐχὶ τεθειμένης ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου δι' ἐαυτόν, ἀλλὰ νομοθετηθείσας δι' αὐτόν... Ἡ καθολικότης τῆς ἀξιολογικῆς ἐμπειρίας τεκμηριῶνται αὐτὰς ὡς ἰδανικὰ ἀντικειμενικῶς ὑποστατά).

Ἡ τάξις τῶν ἀξιῶν, ὡς ἰδεατὴ τάξις, τάσσεται παραπλεύρως πρὸς τὴν λογικὴν τάξιν ἢ τὴν τάξιν τῶν ἰδεῶν, ὅμως δὲν ταυτίζεται πρὸς αὐτήν, καθ' ὅσον ἡ τάξις τῶν ἀξιῶν δὲν εἶναι λογικὴ τάξις καὶ δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ λογικόν, ἀλλὰ πρὸς τὸν συναισθηματικὴν πλευρὰν τῆς φύσεως ἡμῶν. Τὰ περιεχόμενα αὐτῆς δὲν συλλαμβάνονται ὑπὸ τῆς νοήσεως, ἀλλὰ βιοῦνται ὑπὸ τοῦ θυμικοῦ. Ἡ τάξις τῶν ἀξιῶν, ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ Pascal, δὲν εἶναι «ordre de la raison» (τάξις τοῦ λογικοῦ) ἀλλ' «ordre du coeur» («τάξις τῆς καρδίας»). Αἱ ἀξίαι γίνονται ἀντιληπτὰ δι' ἰδιατέ-

ρων ἐνεργειῶν τοῦ πνεύματος. Δὲν πρόκειται περὶ διανοητικῶν ἐνεργειῶν, καθ' ὅσον ἡ νόησις εἶναι τόσον τυφλὴ διὰ τὰς ἀξίας, ὅσον τὸ οὖς διὰ τὰ χρώματα καὶ ὁ ὀφθαλμὸς διὰ τοὺς τόνους. Εἰς τὴν κατανόησιν τῶν ἀξιῶν λαμβάνει μέρος ἡ ὅλη προσωπικότης. Διὰ τὴν σύλληψιν τῶν ἀξιῶν πρωτεύοντα καὶ θεμελιώδη ρόλον παίζει τὸ συναισθημα.

Τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου συλλαμβάνομεν τὴν οὐσίαν τῶν ἀξιῶν, εἶναι κυρίως τὸ «ἀξιολογικὸν συναισθημα». Ἡ ὑφ' ἡμῶν ἀξιολόγησις ἐνός πράγματος δὲν εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς ἀξίας, ἀλλ' ἀντιθέτως εἶναι ὁ ἐν ἡμῖν κατοπτρισμὸς τῆς ἀξίας καὶ ἡ ἀντίδρασις ἡμῶν πρὸς τὴν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποίαν ἀσχεῖ ἡ ἀξία ἐφ' ἡμῶν. Διὰ τῆς ἀξιολογήσεως δίδομεν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀξίαν. Διὰ τοῦ ἀξιολογικοῦ συναισθήματος, ὁ ἀνθρώπος καθίσταται ἱκανὸς νὰ ἐπιδιώξῃ ἀνεκαλύψει ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν ἀξιῶν, ὅπερ ὑπάρχει ἀντικειμενικῶς. Ἡ ἀξιολογικὴ θεώρησις εἶναι ἀπλή ὑποδοχὴ καὶ οὐχὶ ἐπινόησις τῆς ἀξίας. Αἱ ἀξίαι γίνονται κατανοηταί, ὅταν ἐκεῖνοι ἀναλαμβάνουν καὶ ἀκτινοβολοῦν ἐν ἡμῖν. Συλλαμβάνομεν αὐτάς, ὅταν ἡμεῖς συναρπαζώμεθα καὶ κυριεύομεθα ὑπ' αὐτῶν. «Δὲν τὰς ἐνστερνίζομεθα μὲ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ λογικοῦ, ἀλλὰ τὰς αἰσθανόμεθα ἐνδομύχως, τὰς θαυμάζομεν καὶ τὰς ἀγαπῶμεν καὶ συρόμεθα ὀπισθὲν τῶν δυνάμει τῆς ἐσωτερικῆς τῶν ἐπὶ πάντων πιεστικότητος καὶ ἐπιβολῆς». Αἱ ἀξίαι «δὲν ἐπινοοῦνται...» ἀνακαλύπτονται καί, ὡς οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ, εἰσέρχονται ὄλονεν καὶ περισσότερον, διὰ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τὸ ὀπτικὸν πεδίου τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν εἶναι παλαιαὶ ἀξίαι, οὔτε νεαὶ ἀξίαι, ἀλλ' αἱ ἀξίαι.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΗ

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Νέα ἔκδοσις τῆς ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, εἰς σχῆμα μικρὸν (τσέπης) ἐπὶ ἀρίστου χάρτου δι' ἐρυθρῶν καὶ μαύρων γραμμάτων.

Ἀπαραίτητον βοήθημα διὰ πάντα ἐκκλησιαζόμενον.

Τιμᾶται δρχ. 1.50.

Η ΕΙΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΙΕΡΑ ΑΠΟΔΗΜΙΑ ΕΠΙ ΤΩ, ΑΓΙΩ, ΠΑΣΧΑ

Και κατά τὸ παρὸν ἔτος, ὡς ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν συμβαίνει, ἐπραγματοποιήθη προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἀπὸ ἔστησαν οἱ πανόργαντοι πόδες τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Τριακόσιοι καὶ πλέον ἐκδρομεῖς τοῦ πρακτορείου «Ἀδρίας» ἀπὸ πάσης Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶ Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὀρθέντος πνευματικοῦ Ἀρχηγοῦ, Σεβ. Μητροπολίτου Μαρω- νείας Τιμοθέου, ἀνεχώρησαν τῇ Πέμπτῃ 30ῃ Μαρτίου, πρὸ τῶν Βαίων, ἐκ Πειραιῶς διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Καλαϊσκάνης».

Ἄμα τῷ ἀπόπλῳ τοῦ πλοίου ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μαρω- νείας τῇ συμμετογῇ τῶν συνοδευόντων αὐτὸν εὐλαβῶν κληρικῶν Ἱερὸς Ἀγιασμός, καθ' ὃν ὁ Σεβασμιώτατος ἀπή- θυσε πατρικὰς νουθεσίας καὶ ποσοπάδας, πρὸς τοὺς ἐκδρο- μεῖς σχετικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ταξιδίου καὶ τὰ ψυχικὰ ὀφέλη, ἅτινα πρέπει νὰ προκίψουν δι' ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἐκ τῆς προσκυνηματικῆς ἐκδρομῆς εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, ὅπου ἐγενήθη, ἔζησε, ἐδίδαξε, ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη ὁ Θεάνθρωπος, Κύριος ἡμῶν. Ἄλλὰ καὶ τὰς ὑπολοίπους ἡμέ- ρας, κατὰ τὰς κεκανονισμένας ὥρας, ἐτελοῦντο ἐντὸς τοῦ πλοί- ου ἱεραὶ ἀκολουθίαι καὶ λόγοι διδασκαλίας ἀπηρθύνοντο πρὸς τοὺς ἐκδρομεῖς, ἵνα ψυχικῶς προπαρασκευασθοῦν διὰ τὸ ἱερὸν προσκύνημα. Τὴν πρωτὴν τοῦ Σαββάτου, 1ῆς Ἀπριλίου, τοῦ Λαζάρου, ὑπὸ τοῦ Παν. Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Ρουμελιώ- του, Ἱεροκήρυκος Μαρω- νείας, ἐτελέσθη ἡ θεία Λειτουργία καὶ ἐγένετο σχετικὸν κήρυγμα μετὰ κατανύξεως περισσῆς παρακολουθούτων τὰ τελούμενα ἀπόντων τῶν ἐκδρομῶν. Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαίων, μέσῳ Λιβάνου, Δαμασκηνοῦ καὶ Ἱορ- δανίας, περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἔφθασαν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀφοῦ εἰς Δαμασκόν, ἐπισκεφθέντες τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. κ. Θεοδόσιον παρηκολούθησαν παιμπαδικὴν Ἱερὰν Λιτανεῖαν ὑπεθυμιζούσαν τὴν γενομένην εἰς τὸν Κύ- ριον μας ὑποδοχὴν, ὅτε εἰσῆρχετο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καθή- μενος ἐπὶ πάλιν ὄνου, «τῶν παιδῶν ἀναβοώντων τὸ ὠσαννά».

Φθάσαντες εἰς Ἱεροσόλυμα ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Βενεδί- κτου, εἰς ὃν ὁ Σεβ. Μαρω- νείας ὑπέβαλε τὰ σεβάσματα τῶν ἐκδρομῶν καὶ διεβίβασε τὸν ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν τῆς Ἐκ- κλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου ἐν- φράσαντος τὴν χαρὰν αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὰς εὐχαρι- στίας δι' ὅσα ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς προσφέρουσιν (ὡπὲρ τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος), ὡς εἶπε.

Τὴν πρωτὴν τῆς Μ. Πέμπτης, ὁ Σεβ. Μαρω- νείας, πρὸ τῆς τελετῆς τοῦ Ἱ. Νυκτῆρος, ἐτέλεσε ἐν τῷ Πιατριαρχικῷ Ἱ. Ναῷ τὴν Θείαν Λειτουργίαν τοῦ Ἀγ. Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφο- θέου, τελοῦμένην συνήθως ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου.

Τὴν πρωτὴν τῆς Μ. Παρασκευῆς, ὑπὸ βροχὴν, ὁ Σεβα- σμιώτατος Μαρω- νείας, τῇ συνοδείᾳ τῶν εὐσεβῶν προσκυνητῶν σύρον ἐπ' ὤμων ὑπερμεγέθη Τίμιον Σταυρόν, ἀπὸ τοῦ Πραι- τορίου, διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Μαρτυρίου, ἔφερε τοῦτον εἰς τὸν φρικτὸν Γολγοθᾶ, ἐν μέσῳ τῶν συγκινητικῶν ἐκδηλώσεων τῶν χιλιάδων ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἐξ Ἑλλάδος, Ἀμερικῆς, Αὐστραλίας, Κύπρου κ.λ.π., οἵτινες εἶχον φθάσει διὰ νὰ ἐορ- τάσωσιν ἐκεῖ τὸ Πάσχα.

Τὴν ἐσπέραν ὁ Σεβασμιώτατος κατὰ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἱ. Επιταφίου ἐκήρυξε τὸν θεῖον Λόγον πρὸ τοῦ Ἱεροῦ Κουβου- κλίου, προέστη δὲ καὶ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Συλλειτουργοῦ τὴν νύκτα τῆς Ἀγίας Ἀναστάσεως ἐν τῷ Παναγίῳ καὶ Ζωοδόχῳ τοῦ Σωτῆρος Τάφῳ.

Οἱ προσκυνηταί, μέχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς Διακαινησί- μου, ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἱερὰν πόλιν τῆς Βηθλεέμ καὶ τὰ διάφορα Ἱερά προσκυνήματα, τὰ ἐν Ἱορδανίᾳ εὐρισκόμενα, ἦτοι τοὺς τόπους τῶν Πιατοιαρχῶν Ἀβραάμ, καὶ Ἰακώβ ἐν Χεβρόν, τὴν δρυὸν Μαμβοῆ, τὴν Σαμάρειαν καὶ τὸ φρέατο Ἰακώβ, τὸ Σαρασάριον ὄρος, τὴν Μοῦνην τοῦ Ἀγ. Γεωργίου Χοζεβίτου, τὸν Ἱορδάνην ποταμὸν καὶ τὴν Νεκρὰν θάλασσαν, τὰς Ἱ. Μόνὰς Ἀγίου Σάββα καὶ Ἀγίου Θεοδοσίου τοῦ Κοι- νοβιάρου, τὴν Γεθσημανῆ, τὸ ὄρος Ἐλαιῶν, τὴν μικρὰν Γα- λιλαιαν κ.λ.π., ἀπολαμβάνοντες πανταχόθεν τοῦ ἐκ τῶν προ- σκυνημάτων ἀγιασμοῦ.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν οἱ προσκυνηταί, διὰ τοῦ ἀτμο- πλοίου «Ἀχιλλεύς» διήλθον διὰ Κύπρου καὶ Ἀλεξανδρείας, ὅτε ὁ Σεβ. Μαρω- νείας ἐπεσκέφθη τοὺς Μακαριωτάτους Ἀρχιε- πίσκοπον Κύπρου κ.κ. Μακάριον καὶ Πιατριάρχην Ἀλεξαν- δρείας κ.κ. Χριστοφόρον καὶ ὑπέβαλε τὰ σέβη τῶν προσκυνη- τῶν καὶ τὸν χαιρετισμὸν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐἰς Πειραιᾶ ἔφθασαν οἱ ἐκδρομεῖς πλήρεις συγκινήσεων καὶ ἱερῶν συναισθημάτων τὴν Δευτέραν 17ῃν Ἀπριλίου, γενόμενοι ἐνθουσιωδῶς δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ προκυμιαζ ἀναμέ- νοντος εὐσεβοῦς πλήθους, Κλήρου καὶ Λαοῦ, ἵνα λάβωσι τὸ «Ἁγιον Φῶς». Τὴν ἐπομένην ὁ Σεβ. Μαρω- νείας μετέφερε σιδηροδρομικῶς τὸν, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, καθαγιασθέντα Τίμιον Σταυρόν εἰς Κομοτηνὴν. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα, ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἱ. Μη- τροπόλεως Μαρω- νείας, πλήθη πιστῶν εἰς τοὺς σιδηροδρομι- κοὺς σταθμοὺς καὶ παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν εἶχον σπεύσει διὰ νὰ ἀποτίσωσι πρὸς τὸν Πανσέβαστον ξύλον τὸν φόρον τῆς εὐ- λαβείας τῶν καὶ λάβωσιν παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τῶν προσκυνητῶν τὸ «Ἁγιον Φῶς».

Ἐξω τῆς πόλεως τῆς Κομοτηνῆς ἀνέμενον ὁ Ἱερὸς Κλή- ρος, αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, ἡ φιλαρμονικὴ καὶ πλῆθος κόσμου, ὅποτε σχηματισθείσης Ἱε- ρᾶς τομπῆς μετεφέρθη ὁ Τίμιος Σταυρὸς εἰς τὸν Μητροπολι- τικὸν Ναόν, ὅπου ἀνεπέμφθη εἰδικὴ δέσμη, τοῦ Σεβ. Μαρω- νείας εὐλογῆσαντος τὸν λαὸν τοῦ καὶ διδῶξαντος αὐτὸν ἐπικαιρίως.

Ἡ Α.Μ. ὁ Πιατριάρχης Ἱεροσολύμων ἀπένευσε τῷ Σεβ. Μαρω- νείας κ. Τιμοθέῳ τὸν Ἀνώτερον Ταξίαρχον τοῦ Πα- ναγίου Τάφου, ἡ δὲ Α.Μ. ὁ Πιατοιάρχης Ἀντιοχείας κ.κ. Θεοδόσιος ὁμοίως ἀπένευσε τὸν Ἀνώτερον Ταξίαρχον τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Προσκυνηταὶ ὡσάντως μετέβησαν εἰς Ἁγίους Τόπους καὶ ἐκ Βόλου, τεθέντος ἐπὶ κεφαλῆς οὐτῶν τοῦ Σεβ. Μητρο- πολίτου Δημητριάδος κ. Δαμασκηνοῦ, εἰς ὃν ἀπενεμήθη ὑπὸ τοῦ Μακ. Πιατοιάρχου Ἱεροσολύμων τὸ παράσημον τοῦ Μεγάλου Σταυροφόρου τοῦ Παναγίου Τάφου, ὑπὸ δὲ τοῦ Μακ. Πιατοιάρχου Ἀντιοχείας ὁ Ἀνώτερος Ταξίαρχος τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Α. Χ. Δ.

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕΝ

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Νέα ἔκδοσις ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Ἐπὶ ἐκλε-
κτοῦ χάρτου καὶ ἐγχρώμου ἐξωφύλλου.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

Υπό τῆς ὀρισθείσης συμφώνως τῶ Κανονισμῶ, Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελεσθείσης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ Ὁρησκευμάτων τοῦ Ἰπουργείου Ἐθν. Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Γ. Κελεμένη καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. κ. Β. Κόγκα, ὑπεβλήθη εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὸ πόρισμα τοῦ ἐνεοργηθέντος διαχειριστικοῦ ἐλέγχου τοῦ περιοδικοῦ

«Ἐκκλησία» ὡς καὶ τῶν Περιοδικῶν «Ἐφημέριος» «Θεολογία» καὶ λοιπῶν ἐκδόσεων αὐτῆς, τῶν ἐτῶν 1949 μέχρι καὶ τοῦ 1958.

Τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῶν ἐτῶν τούτων ὡς καὶ τοῦ ἔτους 1959, τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὁποίου διατάχθη ἐπίσης ὁ ἔλεγχος, ἔχουν ὡς ἑξῆς :

ΠΙΝΑΞ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΚΑΤΩΘΙ ΕΤΗ :
(«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ» «ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ» καὶ διαφόρων ἐκτῶτων ἐκδόσεων).

	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
ΕΣΟΔΑ	(α)	(α)	(α)	(α)	(α)						
Εἰσφορὰ Ἐφημερίων	170.848	203.306	476.590	425.519	534.868	624.701	859.513	839.119	830.788	861.427	1.041.370
Εἰσφορὰ Ἱερῶν ναῶν	29.223	47.618	40.312	46.058	48.485	44.328	42.758	29.246	57.972	65.353	60.213
Συνδρομαὶ ἰδιωτῶν	1.683	1.397	3.763	3.778	3.898	4.233	3.714	7.621	4.321	7.175	6.461
Διανικὴ πώλησις δελτίου	135	80	142	270	698	614	653	2.509	1.602	3.206	2.496
Δημοσιεύσεις δελτίου	14.247	7.746	906	603	857	1.402	819	799	1.025	1.582	2.881
Τόκοι	1.356	1.738	3.970	8.671	16.383	14.992	14.853	21.190	25.879	56.324	77.269
Ἔσοδα «Θεολογίας»	6.471	2.560	9.550	4.899	8.806	7.745	10.317	26.136	12.442	12.635	10.294
Δωρεαὶ καὶ ὑπερ. χάρτου	4.097	2.702									
Ἔναι ἐκδόσεις					3.584						
ΓΕΝ. ΣΥΝ. ΕΣΟΔΩΝ	228.060	267.147	535.233	489.798	617.579	698.015	932.627	926.620	934.029	1007702	1.200.986
ΕΞΟΔΑ	(α)	(α)	(α)	(α)	(α)						
Ἄξια ἀναλωθ. χάρτου	22.808	26.355	44.930	56.339	61.513	95.129	98.991	138.092	122.353	118.591	135.278
Τυπογραφικὰ	41.505	50.758	46.009	79.049	96.180	132.644	133.744	174.643	164.049	200.272	183.726
Μισθοδοσίαι	74.484	93.592	110.644	143.494	175.819	227.898	244.597	267.134	347.798	373.471	364.357
Ἱερομ. Τ. ΤΑΚΕ-Δημ. Τ.	730	899	844	998	874	887	921	826	30.697	9.726	11.454
Εἰσφ. δελτ. εἰς ΙΚΑ κλ.	5.606	6.567	4.266	13.019	9.802	13.696	16.437	15.884	19.304	27.122	26.239
Ταχυδρομικὰ	11.648	2.101	18.486	34.232	30.509	39.446	24.857	55.740	48.770	51.274	52.923
Ἀποζημ. συνεργ. Ἐξελ.											
Ἐπιτρ. μεταφ. ἀποσβ. τηλ/κα κλ. γεν. ἔξοδα	13.099	25.454	23.676	16.852	21240	22.990	18.504	59.536	65.466	81.630	146.797
Βοηθήματα			500		1.830	600	600	7.000	21.312	16.000	15.000
Ἐξοδ. Γραφ. Τύπ. Ἱ. Συν. ἔναι ἐκδόσεις		2.509	3.815	76	4.757						13.434
			858	5.122							4.362
Ἄθρ. ἔξοδ. «Ἐκκλ. Ἐφημ.»	169.880	218.235	254.028	349.181	402.524	533.290	538.651	718.855	819.749	878.086	953.570
Ἐξοδα «Θεολογίας»	39.297	43.884	53.545	57.284	60.566	64.670	68.264	76.176	64.628	78.965	65.304
ΓΕΝ. ΣΥΝ. ΕΞΟΔΩΝ	209.177	262.119	307.573	406.465	463.090	597.960	606.915	795.031	884.377	957.051	1.018.874

Π α ρ α τ η ρ ῆ σ ε ι ς : (α) Ἀναγωγή εἰς νέας δραχμάς

Β') Ἡ περιουσιακὴ κατάσταση τοῦ Περιοδικοῦ ἐμφανίζεται ὡς ἑξῆς :

Ἐνεργητικῶν

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

31/12/1959

Παθητικῶν

Ταμείον	28.423	
Τράπεζα ὕψους	237.342	
Τράπεζα προσθεσμ.	300.000	
Ταχ/κῶν Ταμειωτ.	115.585	681.350
Τ.Α.Κ.Ε. λ/σμὸς εἰσπρόξ.		120.577
Χρεώγραφα		441.000
Δάνεια—προκαταβολαὶ		34.925
Ἀποθήκη χάρτου		15.104
Ἐπιπλα σκεύη	56.990	
ἀποσβέσεις	11.568	45.422
Βιβλία βιβλιοθήκης		7.590
		1345.968
Ἀποστολ. Διακον. λ. τυπογρ. ὑπὸ ἑκακαθαρ.	460.000	
	1.805.968	

Κεφάλαιον	1.435.968
Τυπογραφικὰ ἀφειλόμενα	370.000

Ἄποστολ. Διακον. λ. τυπογρ. ὑπὸ ἑκακαθαρ. 460.000

1.805.968

1.805.968

Ἄποστολ. Διακον. λ. τυπογρ. ὑπὸ ἑκακαθαρ. 460.000

Ἐν Ἀθήναις 12 Μαΐου 1961

Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ † Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος Πρόεδρος

Τὰ μέλη: † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος, † Ὁ Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

'Ο Αιτωλίας και 'Ακαρνανίας 'Ιερόθεος (†)

'Η πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Μητροπολίτου Αιτωλίας καὶ 'Ακαρνανίας κυροῦ 'Ιεροθέου, ἥτις ἠγγέλθη, ὅτε τὸ παρὸν φύλλον ἦτο ἔτοιμον διὰ τὸ πειστήριον, ἐστέρησε τὴν 'Εκκλησίαν τῆς 'Ελλάδος ἐνὸς ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ θερμῶν ἀγωνιστῶν αὐτῆς.

'Ο ἀείμνηστος 'Ιεράρχης, ὅστις εἶχε λευκανθῆ ὑπηρετῶν τὴν 'Εκκλησίαν μας, διεκρίνετο διὰ τὸ ὀρθόδοξον φρόνημά του, διὰ τὴν ἀκλόνητον προσήλωσιν καὶ ἀφοσίωσίν του εἰς τὰς παραδόσεις τῆς 'Εκκλησίας, διὰ τὸ συντηρητικὸν πνεῦμά του, ὅπερ ἐξεδήλωσε κατὰ παντὸς νεωτερισμοῦ, καὶ διὰ τὸ ἀγωνιστικὸν του φρόνημα, ὅπερ ὠδῆγει αὐτὸν ἀκόμη καὶ εἰς ὀξείαν διάστασιν πρὸς πάντας, οἵτινες ἀντιέθεντο εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς του πεποιθήσεις. Εἶναι ἐπὶ παραδείγματι γνωστὴ ἡ στάσις του κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Πολιτεία ἐρρῶμιζε τὰ τοῦ Ο. Α. Ε. Π. Οὗτος, θέλων νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ἀπόψεις του, ἠγγήθη τῆς ἐναντι τῆς Πολιτείας ἐκκλησιαστικῆς ἀντιστάσεως...

'Οθεν ὁ θάνατος τοῦ Αἰτωλοακαρνανίας 'Ιεροθέου δημιουργεῖ πράγματι κενὸν ἐν τῇ 'Ελληνικῇ 'Εκκλησίᾳ, ἐκλιπὸντος ἐνὸς τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν 'Ιεραρχῶν τῆς. 'Ο Κύριος ἄς ἀναδείξῃ τὸν ἄξιον διάδοχον αὐτοῦ καὶ ἄς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του ἐν σκηναῖς δικαίων.

'Η 'Ανάληψις τοῦ Κυρίου.

Εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι ἐπιδιώκουν νὰ ἀνέλθουν διὰ τῶν διασημοπλοίων εἰς τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα, κατανοοῦμεν ὅμως ἰδιαιτέτως τὸ βαθὺ νόημα τῆς ἐορτῆς τῆς 'Αναλήψεως τοῦ Σωτῆρος, τὴν ὁποίαν μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἐορτάσωμεν. Τὸ διὰ τῶν διαπλανητικῶν ταξιδίων μεγαλεῖον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποκτήσῃ ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ὅμως μηδαμινὸν ἐν σχέσει πρὸς τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ἡ ἀνθρωπίνη φύσις διὰ τῆς 'Αναλήψεως τοῦ Κυρίου, ἀνυψωθεῖσα οὐχὶ εἰς τὰ ἄστρα, ἀλλ' εἰς τὸ πνευματικὸν στερέωμα.

'Αληθῶς «ἡ γῆ ἐορτάζει καὶ χορεύει, ἀγάλλεται καὶ ὁ οὐρανός, τῇ 'Αναλήψει». «'Ησθη ὑπεράνω τῶν 'Αγγέλων, ἡ φύσις ἡμῶν, ἡ πάλαι ἔκπτωτος, καὶ θρόνῳ ἐνίδρουται, θεῖω ὑπὲρ ἔννοιαν». Οὕτως ἡ 'Ανάληψις σημαίνει τὸ ἀποκορύφωμα τῆς λυτρωτικῆς καὶ ἀνυψωτικῆς πορείας πρὸς τὴν ἐν ἡθικῇ ἐννοίᾳ «θέωσιν» τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς πλήρη δηλαδὴ ἀνακαίνισιν καὶ ἀναμόρφωσιν καὶ ἀνάπλασιν καὶ ἀφθαρτοποιήσιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

'Η ἀλήθεια αὕτη ἀποτελεῖ ἀκριβῶς τὴν πεμπουσίαν τῆς ὀρθοδόξου ἀνθρωπολογίας καὶ θεολογίας καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ κινητήριος δύναμις πασῶν τῶν ἐκφάνσεων τῆς ζωῆς τῶν μελῶν τῆς 'Εκκλησίας μας. Αἱ προσπάθειαι μας δὲν πρέπει νὰ κατολισθαίνουν καὶ ἐκτρέπονται εἰς μίαν ἀπλὴν «οὐμανιστικὴν», ἠθικὴν καὶ πολιτιστικὴν προσπάθειαν, ἔχουσαν κα-

θαρῶς ἐνδοκοσμικὸν χαρακτῆρα καὶ τροφοδοτουμένην μόνον ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων ἐνταλμάτων τῆς θύραθεν ἀνθρωπολογίας, ἀλλὰ πρέπει νὰ διαποτίζονται ὑπὸ τῆς βαθείας πεποιθήσεως, ὅτι τὸ πολίτευμα ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει καὶ ἐπομένως πᾶσαι αἱ πτυχαὶ τοῦ ἐπιγείου βίου μας δεόν νὰ καταγράφονται ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ φωτός καὶ νὰ ἔχουν θεϊκὸν χαρακτῆρα.

'Εν τῶν σπουδαιότερων συμβάντων.

Συμφώνως πρὸς ἐπίσημον εἶδησιν, μεταδοθεῖσαν διὰ τοῦ Παγκοσμίου Τύπου καὶ διὰ τοῦ ἐν Γενεύῃ ἐκδιδόμενου Δελτίου Πληροφοριῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν, ἡ 'Ιερά Σύνοδος τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας τῆς 'Ρωσίας ὑπέβαλε διὰ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης 'Ρωσίας κ. 'Αλεξίου αἴτησιν πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν 'Εκκλησιῶν, δι' ἧς αὕτη ζητεῖ, ὅπως καταστῇ ὀργανικὸν μέλος τοῦ Συμβουλίου τούτου.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων συμβάντων ἐν τῇ 'Εκκλησιαστικῇ 'Ιστορίᾳ τοῦ αἰῶνός μας. 'Ανεξαρκῆτως τῶν ἐνδοτέρων προθέσεων τῆς 'Ρωσικῆς 'Εκκλησίας καὶ τῆς ὑποδοχῆς, τῆς ὁποίας θὰ τύχῃ ἡ αἴτησις ταύτης ἐν Νέῳ Δελχί τῶν 'Ινδιῶν κατὰ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον, ἡ ἐκδήλωσις τοῦ 'Ρώσου Πατριάρχου γεννᾷ μεγάλας ὑποχρεώσεις εἰς τὰς λοιπὰς 'Ορθοδόξους 'Εκκλησίας.

'Εὰν πάντοτε ἦτο ἀναγκαῖον νὰ ἔχουν αὐταὶ ἐνίαιαν στάσιν ἐναντι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, πολὺ περισσότερον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ τοῦτο σήμερον. Πρέπει μετὰ πάσης συνέσεως νὰ ἔλθουν εἰς συνεννόησιν διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν σοβαρῶς τὴν νέαν πραγματικότητα, ἥτις δημιουργεῖται μετὰ τὴν τολμηρὰν ταύτην πρωτοβουλίαν τῆς 'Ρωσικῆς 'Εκκλησίας.

'Αξιόπαινος ἀπολογισμός.

'Ο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης γενόμενος ἀπολογισμὸς τῶν πεπραγμένων τῶν «'Ομάδων Κοινωνικῆς Δράσεως» τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἶναι τι, ὅπερ δεόν νὰ τύχῃ θερμῶν ἐπαίνων καὶ νὰ γίνῃ εὐρύτερον γνωστὸν, διότι εἶναι λίαν ἐλπιδοφόρον διὰ τὸν τόπον μας.

'Ο σκοπός, ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκεται διὰ τῶν 'Ομάδων τούτων, εἶναι ὁ θεωρητικὸς καταρτισμὸς τῶν φοιτητῶν καὶ ἡ πρακτικὴ ἀσκήσις αὐτῶν εἰς τὸ κοινωνικὸν ἔργον, ὥστε οὗτοι, μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτῶν ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, νὰ δύνανται νὰ ἀποβοῦν οἱ ἐξησηκήμενοι βοηθοὶ εἰς τὸ ποιμαντικὸν ἔργον τῆς 'Εκκλησίας. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου οἱ φοιτηταὶ ἔρχονται εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν πρὸς

τὰς διαφόρους κατηγορίας τῶν συνανθρώπων των, γνωρίζουν τὰ προβλήματα των καὶ βοηθοῦν κατὰ δύναμιν αὐτοῦς, ἀναπτύσσοντας πρωτοβουλίαν καὶ ἐκδηλοῦντες ἀπενέργειαν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν βεβαίως πάντοτε τῶν καθηγγητῶν των.

Οἱ παραστάτες κατὰ τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν τελετὴν ἤκουσαν μετὰ χαρᾶς, ὅτι μία ὁμάς ἐργάζεται ἐν ὑπαίθρῳ εἰς τὰς κομπολόεις καὶ χωρία πρὸς διάδοσιν τοῦ θείου λόγου, διαφώτισιν τῶν χωρικῶν ἐπὶ ποικίλων θεμάτων καὶ ψυχαγωγίαν αὐτῶν. Ἐτεραι ὁμάδες ἐδρασαν πρὸς ἱκανοποίησιν ὕλικῶν ἢ πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν ἀπόρων φοιτητῶν, τῶν ἐγκαταλελειμμένων ἐν τῷ βρεφοκομείῳ παιδιῶν, τῶν τροφίμων τῆς Σχολῆς Τυφλῶν, τῶν παιδιῶν τῶν ὀρφανοτροφείων, τῶν παιδοπόλεων καὶ τῶν πρεβαντορίων, τῶν φυλακισμένων, τῶν ὑπὸ τοῦ Σταθμοῦ Πρώτων Βοηθειῶν περιθαλαπομένων, τῶν ἐν τῷ γηροκομείῳ ζώντων κ.ο.κ.

Ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται ὁλοψύχως, ὅπως αἱ Ὅμαδες αὗται ἐνισχυθοῦν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων, ἵνα δυναθῶσιν νὰ ὀργανωθοῦν ἐτι περισσότερον καὶ νὰ ἐπεκτείνουν τὴν δρασὶν των εἰς βάθος καὶ ἔκτασιν, διὰ νὰ ἀποβοῦν ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας οὐ μόνον ζωντανοὶ κύκλοι ἱεραποστολικοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ θαλερὰ φωτῶρια ἐκκολάφους ἱεραποστολικῶν στελεχῶν καὶ κοινωνικῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας μας.

«Οὐ φονεύσεις».

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς «Διεθνoῦς Ἡμέρας τῆς Ὀδικῆς Ἀσφαλείας» ἐγένετο εὐρύτατα γνωστὴ διὰ τοῦ τύπου ἢ ἀλήθεια, ὅτι, συμφώνως πρὸς τὰς στατιστικὰς καὶ τὴν διακήρυξιν τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Συνδιασκέψεως τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν ἐν δέκα ἐπτά μόνον χώροις φονεῦνται κατ' ἔτος ἐξ αὐτοκινητιστικῶν δυστυχημάτων 50.000 ἄνθρωποι, ἐνῶ τραυματίζονται περίπου περὶ τὸ ἐν ἑκατομμύριον.

Ὡς ἐτονίσθη δὲ ὑπὸ τῶν μελετησάντων τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος δυστυχήματα, ταῦτα δὲν εἶναι τυχαία, ἀλλὰ π ρ ο κ α λ ο ὕ ν τ α ι. Ὡς ἐτόνισεν ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀστρονομίας Ἀθηνῶν κ. Καραμπέτσος καὶ ἐπανελάβεν ὁ κ. Ψαθάς, ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὴν ἔλλειψιν καλῆς διαθέσεως, ἀμοιβαίας κατανοήσεως, ἀρμονικῆς συνεργασίας καὶ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ. Ἰδίως ταῦτα προκαλοῦνται ἐξ ἑλλείψεως διαθέσεως πρὸς συμμόρφωσιν πρὸς τοὺς κανόνας κυκλοφορίας τῶν πεζῶν καὶ ὀχημάτων, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐκ περιφρονήσεως πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ ὄλον πρόβλημα εἶναι κυρίως καὶ πρὸ πάντων πρόβλημα ἠ θ ι κ ὄ ν. Ὅθεν τὰ δυστυχήματα θὰ ἐλαττωθοῦν, ὅταν παύσων οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχουν ἐλαστικὴν συνείδησιν καὶ ὅταν εἰς τὰ ὄτα τῆς ψυχῆς των ἀντηχεῖ ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ σημασίᾳ ἢ ἐντολῇ τοῦ Θεοῦ «οὐ φονεύσεις». Ὅθεν τὸ περιεχόμενον τῆς σχετικῆς διαφωτίσεως, ἣτις γίνεται πρὸς τὸν λαόν, δὲν πρέπει νὰ παραλείπη νὰ περιλαμβάνῃ καὶ τὴν σπουδαιότητα ἀλήθειαν ταύτην.

Χριστιανισμὸς καὶ Τεχνικὴ Πρόοδος.

Αἱ καταπληκτικαὶ πρόοδοι τῆς Τεχνικῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συντελοῦν, ὥστε ὄλον ἐν νὰ γίνεται σοβαρότερον τὸ πρόβλημα τῶν σχέσεων Χριστιανισμοῦ καὶ Τεχνικῆς Προόδου. Βεβαίως αἱ ξένοι Ἐκκλησίαι ἔχουν μελετήσῃ τὸ πρόβλημα τοῦτο καὶ ἔχουν λάβει στάσιν ἐναντι αὐτοῦ, οὐχὶ ἀπολύτως ἱκανοποιητικῆν. Ὅθεν ἡ ἐξ ὀρθοδόξου ἐπόψεως ἐξέτασις τοῦ προβλήματος τούτου ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαία.

Ὅθεν ἡ «Ἐκκλησία» μετὰ χαρᾶς ἤρξατο δημοσιεύουσα ἀπὸ τοῦ τεύχους τούτου σχετικῆς— ἐν Μακεδονίᾳ γενομένης— διάλεξιν τοῦ Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης κ. Σάββα Ἀγουρίδου, ὅστις, ὀρμώμενος ἀπὸ τῶν δεδομένων τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας καὶ Ἀνθρωπολογίας, ἐξετάζει τὸ πρόβλημα οὐχὶ ἐπιφανειακῶς, ἀλλ' εἰς βάθος, τονίζων πόσον πολὺ ἡ ἐπὶ τοῦ προβλήματος τούτου ὀρθόδοξος ἀποφίς ὑπερέχει τῆς τῶν Δυτικῶν. Ἄς εὐχηθῶμεν, ὥστε ἡ εἰς τὴν μελέτην τοῦ θέματος συμβολὴ τοῦ κ. Ἀγουρίδου νὰ δώσῃ ὠθησιν, ὥστε τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Χριστιανισμοῦ καὶ Τεχνικῆς προόδου νὰ ἐξετασθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ἐκτενέστερον καὶ λεπτομερέστερον.

Προβολὴ τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ἡ εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν ἐκδοσις εἰδικοῦ τεύχους τοῦ περιοδικοῦ «Ζωή», ἀφιερωμένου εἰς τὴν ἀνὰ τὸν κόσμον προβολὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀσφαλῶς θὰ συντελέσῃ σημαντικῶς εἰς τὸ νὰ γνωρίσων πολλοὶ ξένοι τὸ πνεῦμα καὶ τὰς δυνάμεις τῆς Ὀρθοδοξίας. Ὅδοι, λαμβάνοντες ὁρεᾶν τὸ ἐπιμελέστατα καταρτισθὲν αὐτὸ τεῦχος. Θὰ ἔχων τὴν εὐκαιρίαν νὰ μάθων, ὅτι ἡ Ὀρθοδοξία κηρύττει τὴν γνησίαν καὶ ἀνόθευτον χριστιανικὴν ἀλήθειαν, συνθέτει εἰς ἀρμονικὴν ἐνότητα ζωὴν καὶ δόγμα, ἔχει ἀπαραμίλλους θησαυροὺς λατρείας καὶ διέπεται ὑπὸ γνησιοῦ μοναστικοῦ καὶ ἀσκητικοῦ πνεύματος, ὑπὸ κοινωνικῶν ἐνδιαφερόντων καὶ ὑπὸ ἡρωϊκοῦ καὶ ἱεραποστολικοῦ φρονήματος. Ὡσαύτως ἐν τῷ τεύχει τούτῳ ἐξαιρέται, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει βιβλικὸν πνεῦμα, βαθεῖαν θεολογικὴν σκέψιν, ὑγιά Χριστοκεντρικὸν μυστικισμόν, τοὺς πατερικὸς θησαυροὺς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθοῦς οἰκουμηνικότητος καὶ πλήθος νεομαρτύρων.

Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, ἐὰν τὸ τεῦχος τοῦτο μετεφράζετο καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας καὶ ἐτύγχανε εὐρυτάτης κυκλοφορίας. Ἐπίσης θὰ ἦτο λίαν συντελεστικὸν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς ἀληθοῦς περὶ τῆς Ὀρθοδοξίας γνώσεως, ἐὰν ἔβλεπον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος εἰς ξένας γλώσσας ἐκτενὴ βιβλία παρομοίου περιεχομένου, ἀναπτύσσοντα λεπτομερῶς τὰς διαφόρους πτυχὰς τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ διαφωτισθῇ ὁ κόσμος, ὅτι μόνον διὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸ ὀρθόδοξον πνεῦμα θὰ ἴδῃ καλύτερας ἡμέρας καὶ θὰ εὐρη τὴν ὁδὸν τῆς ἀναμορφώσεως αὐτοῦ.

«Γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν».

Ποικίλας συζητήσεις καὶ ἀντιδράσεις προεκάλεσαν αἱ εἰς βάρος τοῦ ποιητοῦ Κωστή Παλαμᾶ γινόμεναι ἀποκαλύψεις κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας. Ἐνῶ ἄλλοι ὑποστηρίζουν, ὅτι πρέπει νὰ ἀποκαλυφθοῦν πᾶσαι αἱ μυστικαὶ πτυχαὶ τῆς ζωῆς του, διὰ νὰ διωφωτισθῇ αὐτὴ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο, ἄλλοι νομίζουν, ὅτι πρέπει νὰ φιωθοῦν οἱ ἀποκαλυπτοντες τὰ πράγματα, διὰ νὰ μὴ χάσῃ ὁ μέγας ποιητὴς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Μάλιστα ἐκλεκτὸς λογιόγραφος δὲν ἐδίστασε νὰ γράψῃ τὰ ἑξῆς: «Αὐτὸν λοιπὸν τὸν ὑπερκόσμιον ἔρχονται τώρα νὰ τὸν ξεπουπουλήσουν οἱ ἀνατόμοι τῆς ζωῆς του, τῇ εὐγενεῖ συμπράξει, βέβαια τῶν κριτῶν, ποὺ παίρνανε τὰ φλογερά ἐρωτικά του γράμματα καὶ τὰ φύλαγαν γιὰ νὰ τὰ δώσουν κάποτε στὴ δημοσιότητα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκαλέσουν τὴ θυμῆδιάν τοῦ κοινοῦ εἰς βάρος τοῦ ἐρωτευμένου προσβύτη... Ἀντήθηκα τὰ μέγιστα γιὰ τὸ μεταθανάτιον διασφυγμὸν ἐνὸς πανελληνίου σεβάσιμου καὶ ἀγαπητοῦ μεγάλου ποιητῆ... Ἄλλ' ἀφοῦ δὲν ἔξῃ ὁ ἴδιος, δὲν βρισκονται, τοῦλάχιστο, ἄνθρωποι στὸν τόπον μας ποὺ ἀγάπησαν ἀληθινὰ τὸν ποιητὴ, ὥστε νὰ προστατέψουν τὴ μνήμη του ἀπὸ τέτοια ἀποκαλυπτήρια;... Προτείνω νὰ γίνῃ ἐνας Σύλλογος Προστασίας τῆς μνήμης τοῦ Παλαμᾶ γιὰ νὰ σταματήσῃ αὐτὸς ὁ μεταθανάτιος διασφυγμὸς».

Ἄλλὰ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Εἶναι δυνατόν διὰ τῆς συσκοτίσεως νὰ ἴστανται αἱ προσωπικότητες ὡς σύμβολα τοῦ λαοῦ καὶ τῆς νεολαίας; Μόνον ἡ ἀλήθεια εἶναι τὸ βῆθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θεμελιούται ἡ ἀξία ἐνὸς συμβόλου καὶ ἐνὸς ἰδανικοῦ. Ὡς εἶπεν χαρακτηριστικῶς ὁ Κύριος, «γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς».

Προφανεῖς ἀντινομίαι καὶ ἀντιφάσεις.

Ἐν συνεχείᾳ καλὸν εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὀρθότατα ὁ συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ «Ἀγροεὶτικὴ Βιβλιοθήκη», ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς θέλοντας τὴν συσκοτίσιν τῶν πραγμάτων περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Παλαμᾶ, σημειοῖ τὰ ἑξῆς: «Ὑμεῖς δὲν μωρικάζετε ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸν στίχον τοῦ Γκαϊτε: «Φῶς! Περισσότερον φῶς!»; Διὰ τί νῦν θέλετε σκότος καὶ ἀξιοῖτε παραπετάσματα; Ὁμολογεῖτε λοιπὸν, ὅτι αἱ θεότητες ὑμῶν μόνον ἐν τῷ ζόφῳ ἔχουσιν ἐλπίδα ἐπιβιώσεως; Κήρυκα εἶναι τὰ εἰδωλα ὑμῶν, ὥστε νὰ τήκωνται ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου;... Ὅτε, πρὸ ἐτῶν, ὁ Καζαντζάκης ἐνεφάνιζεν, ἀντλῶν οὐχὶ ἐκ τῆς πραγματικότητος, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς ... φαντασίας, αὐτὸν τὸν Κύριον Ἰησοῦν ὡς ἐρωτόπληκτον, σύμπας ὁ χορὸς τῶν νεοειδωλολατρῶν ἐπλεκεν οὐρανομήρη ἐγκώμια εἰς τὸν «φορμιστὸν» συγγραφέα. Σήμερον ὁμοίως, ὁπότε ἄλλοι ἐμφανίζουσι, βάσει τῆς βοήσεως πραγματικότητος, ὡς τοιοῦτον τὸν Παλαμᾶν» πολλοὶ διαμαρτύρονται. «Ὅταν γράφῃς, ὅτι ὁ Ἄμεμπτος Βασιλεὺς τῶν Ἀγγέλων εἶχε

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ἡ Ἱ. Σύνοδος κατὰ τὰς τελευταίας συνεδρίας αὐτῆς ἤσχο λήθη περὶ τὸ θέμα τῆς Πανορθόδοξου Διασκεύεως τῆς Ρόδου καὶ τῆς Γ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἣτις πρόκειται νὰ συνέλθῃ εἰς Ν. Δελχί. Σχετικῶς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ μελέτης τῶν θεμάτων, ἅτινα θὰ συζητηθῶσιν εἰς τὴν Διάσκεψιν τῆς Ρόδου καὶ τὴν Γ. Συνέλευσιν τοῦ Π.Σ.Ε. ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, Συνοδικοῦ συνέδρου, εἰς ἣν μετέχουν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωναίας κ. Τιμέθεος, Συνοδικὸς Σύνοδος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσ/νίκης κ. Παντελεήμων, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, οἱ Ἑλλογιμώτατοι Ὁμότιμοι Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. κ. Ἀμίλκος Ἀλιβιζάτος καὶ Παναγιώτης Μπρατσιώτης, οἱ Ἑλλογιμώτατοι Ἰακτικὸι Καθηγηταὶ τῆς ὡς ἄνω Σχολῆς κ. κ. Βασίλειος Ἰωαννίδης, Κων/ντίνος Μπότης καὶ Ἀνδρέας Φυτράκης καὶ ὁ Πανσο. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος Κετσώνης, Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

— Ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου ὠρίσθη ὡς Τοποτηρητὴς τῆς χηρευσάσης, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ αἰοιδίμου Μητροπολίτου κυροῦ Ἱεροθέου, Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλοακαρνανίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος.

— Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ θανόντος Συνοδικοῦ Συνέδρου αἰμνήστου Μητροπολίτου Αἰτωλοακαρνανίας κυροῦ Ἱεροθέου ἐκλήθη ὡς Συνοδικὸς Σύνοδος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανός.

— Ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐξαπελεύθησαν αἱ κάτωθι Ἐγκύκλιοι:

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1152

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς γενόμενος ἄνθρωπος διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν ἐθυσίασθη ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὑπὲρ ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἀδιακρίτως. Ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος στοιχῶν τῷ παραδείγματι τοῦ Θείου Ἰδρωτοῦ τῆς Ἐκκλησίας μεγαλοφώνως διδάσκει ὅτι «οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἕλληνι, οὐκ ἐν δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἐν ἄρσεν

περιπατεῖς καὶ χυδαίους ἔρωτας, εἶσαι μέγας συγγραφεύς, ἀξίος τοῦ ἔθνους σου, ἰκανὸς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὰ μαθητικά Ἀναγνώσματα πρὸς καθοδήγησιν τῶν νέων. Ὅταν ὁμοῦ γράφῃς περὶ τῶν ἐρώτων τοῦ γέροντος Παλαμᾶ, ἢ μᾶλλον ἀπλῶς δημοσιεύῃς τὰ ὅσα περὶ τούτου ἐκεῖνος ἰδιοχείρως ἔγραψεν, εἶσαι ἀξίος στιγματισμοῦ δημοσίου!... Ὅτε ἡ Ἐκκλησία ἐτόλμησεν ἀτόμως πῶς νὰ ἐκφράσῃ διαμαρτυρίαν διὰ τὸν διασφυγμὸν τοῦ Ἀντρωτοῦ καὶ Σωτήρος, μύρια στόματα» διεμαρτυρήθησαν «κατ' αὐτῆς. Ὁ Παλαμᾶς ὁμοῦ πρέπει νὰ προσφυλαχθῇ ἀπὸ παντὸς διασφυγμοῦ, ἰδονομένων πρὸς τούτο καὶ ἐιδικῶν Συλλόγων!» Πράγματι! Αἱ ἀντινομίαι καὶ αἱ ἀντιφάσεις ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι προφανεῖς.

καὶ θῆλον πάντες γὰρ ὁμοίως εἰς ἔστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλάτ. γ', 28). Πάντες οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ ὁ χορὸς τῶν θεοφόρων Πατέρων θεοπνεύτως διδάσκουσιν, ὅτι παρὰ τῷ Θεῷ οὐκ ἔστι προσωποληψία.

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, τὴν θεμελιωθεῖσαν ἐπὶ τοῦ τιμίου Αἵματος καὶ τῆς ἀκραδάντου πίστεως περὶ τῆς θεότητος τοῦ θεοῦ Ἀνθρώπου, πάντες οἱ πιστεύοντες εἰς Χριστὸν ἀνεξαρτήτως κοινωνικῆς τοποθετήσεως καὶ πνευματικῆς περιφανείας εἶναι ἴσοι, καὶ τυγχάνουσι τέκνα τοῦ ἐν Τριάδι προσκυνουμένου Θεοῦ. Οὐδεμία, ὡς εἰκός, ἐπιτρέπεται ἐκ μέρους τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας διάκρισις εἰς τοὺς πιστοὺς Κυρίου λόγῳ καταγωγῆς, πλοῦτον, ἢ μορφώσεως. Ἡ Ἐκκλησία ἀπλῶς ἀπονέμει τὴν τιμὴν καὶ τὰς ὀφειλάς εἰς τοὺς ἐν ὑπεροχῇ ὄντας, καθότι πᾶσα ἐξουσία, κατὰ τὸν ἅγιον Ἀπόστολον Παῦλον, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν (πρβλ. Ρωμ. ιγ', 1, Α' Πέτρου β', 13-17).

Πλὴν ὁμως πληροφορεῖται ἡ Ἱ. Σύνοδος ὅτι εἰς καταπάτησιν τῆς ὡς ἄνω βασικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς αὐτῆς θέσεως ὄλων τῶν πιστῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἔνια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν Ἱερῶν ἐνοριακῶν Ναῶν τῆς Ἐπικρατείας, προβαίνοντα εἰς διακρίσεις, ἐνοικιάζουσι τὰ στασίδια τῶν Ναῶν εἰς τοὺς εὐπόρους ἐνορίτας τῶν, ὅπερ κατασκανδαλίζει τοὺς ὑπολοίπους πιστοὺς

Ἄθεν, Συνοδικῆ διαγνώμη καὶ ἀποφάσει, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ἵνα τοῦ λοιποῦ ἀδυστήρως ἀπαγορευήτε εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν τῆς καθ' ὑμᾶς θεοσώστου Ἐπαρχίας νὰ δίδωσιν ἐπὶ ἐνοικίῳ προφάσει ἀξίσεως τῶν πόρων τῶν Ναῶν, τὰ στασίδια εἰς τοὺς δυναμένους ἐκ τῶν ἐνοριτῶν τῶν νὰ καταβάλλωσι χορήματα. Τὰ στασίδια εἶναι κοινὰ διὰ πάντας τοὺς Ἐκκλησιαζομένους καὶ κυρίως δέον νὰ χρησιμοποιῶνται ὑπὸ τῶν ὑπερηλίκων καὶ ἀσθενῶν ἐκ τοῦ ἐκκλησιασματος.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος, Πρόεδρος
 † Ὁ Ὑδρας-Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος
 † Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος
 † Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος
 † Ὁ Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν Ἀγαθάγγελος
 † Ὁ Μαρωνείας Τιμόθεος
 † Ὁ Δράμας Φίλιππος
 † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δωρόθεος
 † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλονπόλεως Εὐστάθιος
 † Ὁ Κοθήρων Μελέτιος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 Ἀρχιμ. Θεόκλητος Φιλιππαῖος

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1153

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Περὶ ἧλθεν εἰς γνώσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅτι ἔνιοι τῶν Πανοσιολογιωτάτων Ἱεροκληρικῶν, τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἐξέρχονται τῶν ὁρίων

τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἐν ἧ διαζονοῦσιν, ἄνευ ἀδείας τῆς Προϊσταμένης αὐτῶν Ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ἦτοι τῆς Διοικούσης Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἄθεν, Συνοδικῆ διαγνώμη καὶ ἀποφάσει, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ἐφεξῆς νὰ μὴ ἐπιτρέπητε τὴν μετάβασιν ἐξω τῶν ὁρίων τῆς Ἱερᾶς ὑμῶν Μητροπόλεως τῶν παρ' ὑμῖν ὑπηρετούντων Ἱεροκληρικῶν ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ὅσοι ἐκ τῶν Ἱεροκληρικῶν, διὰ λόγους ἀνάγκης, ἐπιθυμοῦν νὰ μεταβαίνωσιν εἰς ἑτέρας Μητροπόλεις δέον νὰ λαμβάνωσι κανονικὴν ἀδειαν, ὑποβάλλοντες διὰ τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον, ἀναφέροντες τοὺς λόγους, ἵνα ἐγκρίνηται ἡ αἴτησις αὐτῶν. Ἐὰν δὲ εἰς τὴν θεοσώστον ὑμῶν Ἐπαρχίαν ἐφησυχάζον συνταξιούχοι κληρικοί, Ἱεροκλήρικες, ὁδοὶ θὰ ἐξέρχονται τῆς πόλεως, ἐν ἧ διαμένονσι, κατόπι κανονικῆς ἀδείας τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος.

Ἐπιστῶμεν ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἐπὶ τῆς ἀπαρεγκλίτου τηρήσεως τῶν, ὡς ἄνω, διαλαμβανομένων.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος Πρόεδρος
 † Ὁ Ὑδρας-Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος
 † Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος
 † Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος
 † Ὁ Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν Ἀγαθάγγελος
 † Ὁ Μαρωνείας Τιμόθεος
 † Ὁ Δράμας Φίλιππος
 † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δωρόθεος
 † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλονπόλεως Εὐστάθιος
 † Ὁ Κοθήρων Μελέτιος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 Ἀρχιμ. Θεόκλητος Φιλιππαῖος

Ἀποστολικὴ Διακονία. Τῆ 6ῃ τρέχ. μηνός, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐγένετο τελετὴ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Φροντιστηρίου Ὑποψηφίων Κατηχητῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Εἰς αὐτὴν παρευρέθησαν: ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος, οἱ Σεβ. Μητροπ. Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος καὶ Μαρωνείας κ. Τιμόθεος, οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Κερνύσης κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀχαιῶν κ. Παντελεήμων, ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Θεόκλητος Ἀβραντινῆς, ὁ Γεν. Διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητῆς κ. Ἀ. Φυτράκης, οἱ διδάξαντες ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ Καθηγηταί, καὶ ἕτεροι συνεργάται τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων ἀναμφοβήσαν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου εὐχαριστήριον προσευχὴν, ὡμίλησαν: ὁ Διευθυντῆς Κατηχητικῶν Σχολείων παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Μπαρδάκος, ὁ Αἰδεσ. Ἱερὸς κ. Ἀ. Πίπας, ἐκ μέρους τῶν φοιτησάντων ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἐν κατακλείδι ὁ Γεν. Διευθυντῆς τῆς Ἀπ. Διακονίας Καθηγητῆς κ. Ἀνδρ. Φυτράκης.

Ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ ἐνεγράφησαν περὶ τοὺς 305 πτυχιούχοι, φοιτηταὶ καὶ σπουδασταὶ Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, ὡς καὶ ἀπόφοιτοι Γυμνασίου, ἐξ ὧν ἔλαβον βεβαίωσιν ἐπιμελοῦς παρακολουθήσεως 148 νεανίδες καὶ 66 νέοι.

Λεπτομερῆς περιγραφή τῆς ὅλης τελετῆς δίδεται εἰς ἑτέραν στήλην τοῦ παρόντος τεύχους.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ καὶ ἡ τελετὴ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς ΙΓ' σειρᾶς τῶν μαθημάτων τοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πεντέλης λειτουργούντος Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου, παριστοιμένων, τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν

'Εδέσσης και Πέλλης κ. Διονυσίου και Μαρωνείας κ. Τιμοθέου, τῶν Θεοφ. 'Επισκόπων Κερνίτσας κ. Χρυσοστόμου και 'Αχαΐας κ. Παντελεήμονος και τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας Καθηγητοῦ κ. 'Ανδρ. Φυτράκη.

Μετά σχετικὴν προσφώνησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου 'Αρχιμ. κ. Χρυσοστόμου Γιαλούρη, ὡμίλησεν ἐπικαίρως πρὸς τοὺς Πνευματικούς Πατέρας ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος.

— Τῆ 7ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς δέκα φοιτηταὶ τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκτροφείου, ἀδεία και εὐλογία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Προκοπίου, μετέβησαν εἰς διαφόρους κωμοπόλεις και χωρία τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Κορινθίας, ἔνθα ἐκήρυξαν τὸν Θεῖον λόγον και διένειμον πρὸς τοὺς ἐκκλησιαζόμενους εἰκόνας και ἔντυπα τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας.

— 'Εν τῇ 'Αποστολικῇ Διακονίᾳ τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος και ἀπὸ 8-10 τρ. μηνὸς ἔλαβον χώραν συσκέψεις ἀντιπροσώπων τοῦ Τμήματος Νεότητος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου 'Εκκλησιῶν, προερχομένων ἐκ 5 Εὐρωπαϊκῶν Χωρῶν. καθ' ὅς ἐζητάσθησαν διάφορα θέματα ἀφορῶντα εἰς τὸν προγραμματισμὸν τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ἐργασίας τοῦ Τμήματος τούτου.

— Πρὸς πνευματικὴν ἐνίσχυσιν και ἠθικὴν καθοδήγησιν τῶν ἐν ταῖς χώραις τῆς Εὐρώπης διαμενοντῶν 'Ελλήνων μεταναστῶν και ἐργατῶν, τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ συνεδρίᾳ, ἀπέφασιν, ὅπως, κατόπιν συνηνοήσεως μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου 'Αρχιεπισκόπου Θουσερείων κ. 'Αθηναγόρα, ἀποστέλλῃ τ' ἀναγκαζοῦντα ἀντίτυπα τοῦ δελτίου ὀρθοδόξου οἰκοδομῆς «Φωνὴ Κυρίου», πρὸς δωρεὰν διανομὴν αὐτῶν μεταξὺ τῶν μεταναστῶν ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους 'Ιερατικῶς Προϊσταμένων. *Ἦδη ἀπεστάλη τὸ σχετικὸν ἔγγραφο πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον 'Αρχιεπίσκοπον Θουσερείων, εὐθύς δὲ ὡς ληφθῆ ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀπάντησις θ' ἀρχίσῃ ἢ ἀποστολῇ.

— Εἰς τὴν σειράν τῶν ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «'Η εὐτυχισμένη οἰκογένεια» ἐκδιδόμενων ὑπὸ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας φυλλάδιων ἐξεδόθησαν και ἕτερα δύο φυλλάδια: α) «'Ο Χριστὸς και ἡ οἰκογένεια» και β) «Τὸ ἐπάγγελμα τῶν παιδῶν μας».

Καὶ τὰ φυλλάδια ταῦτα τιμῶνται ἀντὶ 1 δρχ. ἕκαστον.

— Ὡσαύτως ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας βιβλίον ἐκ σελ. 54 ὑπὸ τὸν τίτλον «'Η Χριστιανικὴ χαρὰ» τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης κ. 'Ι. Παναγιωτίδου, ἐν ᾧ διαπιστοῦται, ὅτι ἡ πραγματικὴ χαρὰ καλλιεργεῖται μόνον εἰς τὴν χριστιανικὴν καρδίαν. Τιμᾶται ἀντὶ δρχ. 5.

'Ιερά 'Αρχιεπισκοπὴ 'Αθηνῶν

'Ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος κ. Θεόκλητος κατὰ τὸ διαρρεῦσαν 15ήμερον συνεργάσθη ἐπανελημμένως μετὰ τῶν παρ' αὐτῷ Θεοφ. Βοηθῶν 'Επισκόπων, τοῦ 'Αρχιεπισκοπῆς τῆς 'Ι. Συνόδου και τῶν Διευθυντῶν διαφόρων 'Εκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ὡσαύτως προήδρευσε συνεδριῶν τῆς 'Ι. Συνόδου, τοῦ Συνοδικοῦ Δικαστηρίου και τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. και τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας.

'Εδέχθη ὡσαύτως εἰς ἀκρόασιν ἱερεῖς και 'Εκκλησιαστικὰ Συμβούλια διαφόρων 'Ι. Ναῶν τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν.

— Τῆ 3ῃ Μαΐου ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος ἐδέχθη κατὰ σειράν τὸν κ. Μάξγουελ, τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν, τὸν Θεοφιλέστατον 'Επίσκοπον Θερωῶν κ. Χρυσόστομον, τὸν Ὑπαπιστήν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως κ. Λιούρδην και τὸν Οἶκον. *Εφορον κ. Φλέσαν.

— Τῆ 6ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς προήδρευσε συνεδρία τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Δημητριαδεῖον Κληροδοτήματος.

— Τῆ 8ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδρία τῆς 'Επιτροπῆς 'Εράνου διὰ τὸν Ἀντικαρκινικὸν ἀγῶνα, εἰς ἣν μετέσχον, πλὴν τῶν ἄλλων, ὁ τ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως και Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος, ὁ Πρόεδρος τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν κ. Τρικαλινός, οἱ Πρόεδροι τῶν 'Ιατρικῶν Συλλόγων 'Αθηνῶν και Πειραιῶς κ. κ. Κριμπᾶς και 'Αναστασόπουλος, ὁ 'Ακαδημαϊκὸς κ. Π. Πουλίτσας, ὁ 'Αρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Θ.Α., ὁ 'Αρχηγὸς

τοῦ Γ.Ε.Ν. και λοιπὰ ἄλλα μέλη τῆς τιμητικῆς 'Επιτροπῆς και τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου.

— Τῆ 10ῃ Μαΐου ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τοὺς Καθηγητὰς τοῦ Α' Γυμνασίου 'Αθηνῶν, ἐν συνεχείᾳ δὲ μετέβη εἰς Π. Φάληρον, ἔνθα παρέστη εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημείου τῶν ἐν 'Ελλάδι πεσόντων *Αγγλων.

— Τῆ 11ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος ἐδέχθη τὸν 'Αρχηγὸν τοῦ βου. Ἀμερικανικοῦ Στόλου. Αὐθήμερον ἐδέχθη ὡσαύτως τὸν Καθηγητὴν και 'Ακαδημαϊκὸν κ. Παν. Μπρατσιώτην.

— Τῆ 12ῃ Μαΐου ἐδέχθη τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. *Αγγελον Καμβύσην.

— Τῆ 13ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προέστη ἐν τῷ 'Ι. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως τῆς Νεκρωσίου 'Ακολουθίας κατὰ τὴν Κηδεῖαν τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος Μητροπολίτου Αἰτωλοακαρνανίας κυροῦ 'Ιεροθέου. Τὸν ἐπικήδειον λόγον ἐξεφώνησε ὁ 'Αρχιεπίσκοπος τῆς 'Ι. Συνόδου Πανσο. 'Αρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Φιλιππαῖος.

'Ιερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

'Εν θρησκευτικῷ συναγερωῷ ἐσωστάθη ἐν Μυτιλήνῃ τὴν Κυριακὴν τοῦ Παραλύτου ἢ ἑορτῇ τοῦ Πολιοῦχου Ἁγίου Θεοδώρου Νεομάρτυρος τοῦ Βυζαντίου. Εἰς τὴν ἑορτὴν προσέδωκεν ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα ἡ παρουσία τῶν Σεβασμ. 'Ιεραρχῶν Νευροκοπίου κ. Ἀγαθαγγέλου, Μυτιλήνης κ. 'Ιακώβου, 'Ιωαννίνων κ. Σεραφεῖμ. Μαρωνείας κ. Τιμοθέου, Δημητριάδος κ. Δαμασκηνοῦ, Γόρτυνος κ. Εὐσταθίου, Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνου και τοῦ Ὑπουργοῦ Ὁρθοπεδικῶν και 'Εθνικῆς Παιδείας κ. Βογιατζῆ. Τόσον κατὰ τὸν πανηγυρικὸν ἐσπερινὸν, καθ' ὃν ἐχοροστάτησαν οἱ Σεβασμ. 'Αρχιερεῖς, ὅσον και κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἦν ἐτέλεσαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ, ἔνθα φυλάσσεται ἀκέρατον τὸ σπτόν λείψανον τοῦ Ἁγίου, προσῆλθον χιλιάδες προσκυνητῶν ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς νήσου, οἵτινες παρηκολούθησαν ἐν εὐλαβείᾳ και καταφανεῖ συγκινήσει τὴν μεγαλειώδη, κατασκευαστικὴν και ἀνωτέραν πάσης περιγραφῆς λιτάνευσιν τοῦ ἱεροῦ λειψάνου. Τὴν θείαν λειτουργίαν και πάνδημον λιτάνευσιν παρηκολούθησαν ὁ κ. Ὑπουργὸς Ὁρθοπεδικῶν μετὰ τῆς ἀξιοτιμίου συζύγου του, οἱ κ.κ. Βουλευταί, ὁ Νομάρχης Λέσβου και αἱ λοιπαὶ ἀρχαί. 'Εν τῷ πρὸ τοῦ Λιμεναρχείου χώρῳ ἀνεπέμφθησαν αἱ καθιερωμέναι εὐχαί, ἀπεδόθησαν στρατιωτικαὶ τιμαί, ὡμίλησαν δι' ὀλίγων ἐμπνευσμένων λόγων ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης και ἀπὸ μέρους τῶν παρισταμένων ἀρχιερέων ὁ Σεβασμ. Μαρωνείας κ. Τιμόθεος, συγκινητήσας τὰς χιλιάδας τῶν προσκυνητῶν.

'Εν συνεχείᾳ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Γυμνασίου Ἀρρέων ἐγένοντο παρουσίᾳ τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων και τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, τῶν Βουλευτῶν και Ἀρχῶν τὰ ἐγκαίνια τῆς ἀναδιοργανώσεως ἱστορικῆς και πολυτίμου βιβλιοθήκης τοῦ Α' Γυμνασίου Ἀρρέων και τοῦ Μουσείου λαϊκῆς τέχνης Λέσβου, ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης τελέσας τὸν ἀγιασμόν ἐπήνησε και συνεχάρη τοὺς σχόντας τὴν πρωτοβουλίαν τῆς διοργανώσεως τῶν δύο τούτων πνευματικῶν Ἰδρυμάτων, ὁ δὲ κ. Ὑπουργὸς ἐξεφώνησε κατάλληλον τῇ περιστάσει λόγον.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας, παρουσία και πάλιν τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν. τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Κοιν. Προνοίας, τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως, ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ὁρφανοτροφείου Θηλέων τοῦ Κατσακουλείου Κληροδοτήματος, ἱδρυθέντος δι' ἀτρύτων κόπων τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης. Ὡμίλησαν ἐπικαίρως ὁ τελεταρχῶν 'Ιεράρχης, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας και ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Κοιν. Προνοίας κ. Βούτσης.

Τῆ ἐπομένη οἱ Σεβασμ. Ἀρχιερεῖς, ὁ κ. Ὑπουργὸς και αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως μετέβησαν εἰς Ἁγίασον διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου τῶν Πνευματικῶν Πατέρων τῆς Ἐπαρχίας Μυτιλήνης, ὅπερ θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα. Ἐτελέσθη ὑπὸ τῶν Σεβασμ. 'Ιεραρχῶν ἡ θεία λειτουργία ἐν τῷ πανσέπτῳ και παμμεγίστῳ ναῷ τῆς Θεομήτορος, ὑπερπληρωθέντος ὑπὸ εὐσεβῶν χριστιανῶν, ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο ἡ ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, καθ' ἣν ὡμίλησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, Μυτιλήνης ἐκθέσας μεταξὺ ἄλλων και τὸ πρόγραμμα τοῦ Συνεδρίου. Ἀπὸ μέρους

τῆς 'Ι. Συνόδου ὠμίλησεν δι' ἐμπνευσμένου λόγου ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Γόρτυνης καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Εὐστάθιος.

Ἱ. Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης

Ἐξ ἐκθέσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Πολυκάρπου, ὑποβληθείσης τῇ 'Ι. Συνόδῳ, πληροφοροῦμεθα ὅτι κατὰ τὸ διαρρηῦσαν διάστημα τῆς ποιμαντορίας του ἐπετελέσθησαν τὰ ἑξῆς: Ὡς πρὸς τὴν Πνευματικὴν κίνησιν ἐπετεύχθη ἡ ἐκδοσις τριῶν φυλλαδίων, ἡτοι τοῦ 15ήμερου φυλλαδίου «Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου», τοῦ διμηνιαίου «Ἐλεγχος τοῦ ψεύδους» καὶ τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Πνευματικὴ Ἑστίασις», ἐκδιδόμενου κατὰ μῆνα. Ὡσαύτως καθ' ἐκάστην Κυριακὴν τελεῖται Θεῖον Κήρυγμα ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ τῶν ἐν τῷ κηρύγματι συνεργατῶν αὐτοῦ. Μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου ἐπιτετεύχθη τακτικὴ ἐπικοινωνία, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἐκδόσεως διαφωτιστικῶν ἐγκυκλίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν διωργανουμένων κατ' Αὐγουστον ἱερατικῶν συνεδρίων. Παραλλήλως ἰδρύθη ἐν 'Ι. Μ. Μικροκάστρου Φροντιστήριον πρὸς καταρτισμὸν τῶν Ἐξομολόγων. Δι' ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς Ἐκπαιδευτικούς καὶ διὰ τοῦ ἐμπλουτισμοῦ τῶν σχετικῶν βιβλιοθηκῶν διὰ καταλλήλων βιβλίων κατεβλήθη προσπάθεια ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς μαθητιώσης νεολαίας. Ἐπὶ τούτοις, πλὴν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, εἰς ἃ φοιτοῦν περὶ τὰς 4.000 μαθηταί, ἰδρύθη χάριν τῶν ἐργαζομένων νέων «Ἐντευκτήριον» πρὸς ψυχαγωγίαν καὶ ἐν Χριστῷ οἰκοδομὴν τῶν νέων.

Εἰς τὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς προόδου καὶ φιλανθρωπίας ἐπετελέσθησαν τὰ ἑξῆς: Ἐνισχύθησαν τὰ λειτουργικὰ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα. Ἰδρύθησαν ὀκτώ Φιλόπταια Ταμεία, εἰδικῶν «Ταμείων Βοηθημάτων», ἀναδιωργανώθη ἡ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης τοῦ ἀπὸ Σισανίου ἰδρυθεῖσα Οἰκοκυρικὴ Σχολή, μεταφερθεῖσα εἰς τὴν πόλιν τῆς Σιατίστης. Ἰδρύθησαν ὡσαύτως Ὁρφανοτροφεῖον Θηλέων καὶ Γηροκομεῖον Γυναικῶν ἐν Μικροκάστρῳ, μεσημβρινὸν συσσίτιον τῶν μαθητιῶν τῆς ἐν Σιατίστῃ Ταπητουργικῆς Σχολῆς, ἕξ μαθητικὰ συσσίτια εἰς πτωχὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας, μεσημβρινὸν συσσίτιον τῶν μαθητιῶν καὶ πτωχῶν ἐργατριῶν τῆς ἐν Βλάστῃ Ταπητουργικῆς Σχολῆς, παρεσχέθησαν βοηθήματα εἰς ἀπόρους μαθητὰς Γυμνασίων καὶ ἐνισχύθησαν οικονομικῶς τρεῖς φοιτητὰ τῆς Θεολογίας. Ὡσαύτως ἰδρύθη ἐν τῇ Μητροπόλει Σύλλογος Ἀλληλοβοηθείας τῶν Κληρικῶν τῆς Ἐπαρχίας.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΚΑΜΠΑΛΑ, 11 Ἀπριλίου. Διὰ πρώτην φοράν ἐνταῦθα ἐτελέσθησαν πλήρεις αἱ ἱεραὶ Ἀκολουθίαι καὶ Τελεταὶ τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Ἁγίου Πάσχα.

Ἕλληνας καὶ Ἰθαγενεῖς Ὁρθόδοξοι ὁμοῦ παρηκολούθησαν ταύτας εἰς τὸν νεόδημτον ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ἡ συγκίνησις μερικῶν Ἑλλήνων ἐφθανε μέχρι δακρύων, διότι ἑπτὰ δεκαετηρίδας ὅλας εἶχον στερηθῆ τῶν Ἑορτῶν αὐτῶν.

Ὁ Ἕλλην Ἀρχιμανδρίτης συνειλιτοῦργει κάθε φοράν, μετὰ τῶν ἐδῶ Ἀφρικανῶν Ὁρθόδοξων ἱερέων π.π. Ρουβῆμ Σπάρτα, Ὁραδία Μπασακίταλο, Εἰρηναῖου Μαγκίμπι (τοῦ καὶ ἑλληνομαθοῦς) καὶ τοῦ Διακόνου Νικολάου Σεριάζι.

Τὰ ἱερά Ἀναγνώσματα ἀνεγνώσθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον (τὰ 3/4) εἰς τὴν λουγκάντα (τὴν ἐγχώριον) γλώσσαν. Ἀντιθέτως τὰ ἱερά Τροπάρια ἐψάλησαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἑλληνιστί, καθόσον πολλοὶ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν ἔχουν μετεφρασθῆ εἰς τὴν λουγκάντα.

Τὰ τρία πρῶτα «Χριστὸς Ἀνέστη» ἐψάλησαν ἀνὰ ἐν ἑλληνιστί-λουγκάντα-ἀγγλιστί. Ὁμοίως καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς «Ἀγάπης» (Ἐσπερινοῦ τοῦ Πάσχα) ἀνεγνώσθη καὶ εἰς τὰς τρεῖς αὐτὰς γλώσσας.

— Ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπασαραντοπούλου ἀπεστάλη ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα ἡ κατωτέρω ἀνοικτὴ ἐπιστολή, ἀπευθυνομένη εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ Ἕλληνας ἱερεῖς:

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Καμπάλα—Οὐγκάντα, Πάσχα 1961.

Πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ Ἕλληνας Συνιερεῖς μου.

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»

Τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον 1960 καὶ ἐπὶ ταῖς Ἁγίαις Ἑορταῖς τῶν Χριστογέννων ἔστειλα μίαν πολυγραφημένην ἐπιστολήν εἰς πολλοὺς τῶν ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ Συμ-

πρεσβυτέρων, προπάντων εἰς τοὺς ἁγίους Πρωτοσυγκέλλους καὶ Ἀρχιερατικούς Ἐπιτρόπους τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ τοὺς Προισταμένους Ἐφημερίους τοῦ Ἐξωτερικοῦ, περὶ τοῦ ἐναρξαιμένου ἤδη σὺν Θεῷ Ἱεροῦ καὶ Μεγάλου Ἔργου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Οἱ περισσότεροι—ἰδίως τοῦ Ἐσωτερικοῦ—δὲν ἀπάντησαν μέχρι τώρα, ὅλαι ὁμως αἱ ληφθεῖσαι ἀπαντητικαὶ ἐπιστολαὶ εἶναι πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ χριστιανικοῦ παλμοῦ. Δὲν δύναμαι δὲ οὐδόλως καὶ εἰς τοὺς μὴ ἀπάντησαντας νὰ καταλογίσω ἕλλειψιν ἐνδιαφέροντος καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ ἀναβιδῶσαν εἰς τὰς ἡμέρας μας Ἀποστολικὸν καὶ Πατερικὸν ἔργον τοῦ εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς παντοῦ διαδόσεως τῆς Χριστ. Ὁρθοδοξίας.

Ἐπανέρχονται λοιπὸν ἐπὶ τῇ Κοσμοχαρμουσῶν καὶ Κοσμοσωτηριῶν τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσει καὶ ἀπευθύνω τὴν παρούσαν πρὸς ἀπαντας, διὰ νὰ τονίσω ἅπασι ἔτι, ὅτι τὸ ἱερόν τοῦτο Ἔργον ἀνήκει εἰς ὅλους τοὺς εὐσεβεῖς καὶ φιλοπάτριδας Ἕλληνας Κληρικούς καὶ Λαϊκοὺς.

Ἰδιαίτερος ὁμως ἀνήκει εἰς Ὑμᾶς, ἅγιοι ἀδελφοί, τὸ «Τίμιον Πρεσβυτέριον». Εἰς Ὑμᾶς οἱ ὅποιοι ὑπὸ τὴν πατρικὴν εὐλογία καὶ στοργικὴν μέριμναν καὶ τὴν ὑψηλὴν ἀγρυπνὴν ἐποπτείαν τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων μας καὶ μὴ τὴν υἱικὴν συμπάραστασιν «τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας» (ὅπου ὑπάρχει) εἰσθε οἱ ἄμεσοι ποιμένες, οἱ ἐρχόμενοι εἰς καθημερινὴν ἐπαφὴν μὲ τὸ «Χριστεπώνυμον Πλήρωμα».

Χρειαζέται τὸ ἱερόν τοῦτο Ἔργον τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν συμπάραστασίν σας διὰ νὰ προχωρήσῃ, νὰ ἀνδρωθῆ καὶ νὰ ἐπανδρωθῆ διὰ καταλλήλων στελεχῶν καὶ εργατῶν, ὥστε νὰ ἀποδώσῃ ἐν καιρῷ τοὺς ἀναμενομένους καρπούς. Πρέπει καὶ ὁ πλεόν ἄσχημος καὶ ὁ πλεόν ὀλιγογράμματος, ἀδελφὸς ἱερέυς, ὅστις ἐφημερεῖ εἰς τὸ πλεόν ἀπόκεντρον καὶ μικρὸν χωρίον τῆς Ἑλλάδος ἢ τὴν πλεόν ἀπομακρυσμένην καὶ ὀλιγομελῆ Ἑλληνικὴν Παροικίαν τοῦ Ἐξωτερικοῦ, νὰ τὸ περιβάλλῃ μὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ στοργικὸν ἐνδιαφέρον του.

Δὲν ἔχω νὰ ὑποδείξω ἐδῶ τί καὶ πῶς δύναται νὰ κάμῃ ἕκαστος. Αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἀγάπη καὶ ὁ χριστιανικὸς παλμὸς τῆς καρδίας παντὸς ἀδελφοῦ ἱερέως δύναται νὰ ἐφεύρῃ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους μὲ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Ὡς εὐρὴν δὲ ἀσφαλῶς μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν του ζηλωτὰς Λαϊκῶν, διὰ νὰ τὸν βοηθήσουν συσκεπτόμενοι καὶ συνεργαζόμενοι μὲ τὸν ἱερέα καὶ Ποιμένα των.

Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Εἰρηνοπόλεως (Ἀνατολ. Ἀφρικῆς) κ.κ. Νικόλαος, καθὼς καὶ ὁ ταπεινῶς ὑπογραφομένος, παρέχουν ἱκανὴν ἐγγύησιν, ὅτι πᾶσα εἰσφορὰ μικρὴ ἢ μεγάλη...θὰ πιάσῃ τόπον. Ἐάν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὼς ἐάν ἔχη τις εὐπρόσδεκτο, οὐ καθὼς οὐκ ἔχει... καθὼς γέγραπται: ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνοσε καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησε» (Β' Κορ. η' 12-15). Κατὰ τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν τῆς καρδίας ἐκάστου ἢ χάρις καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Περαίνων τὴν παρούσαν μου διαβιβάζω πρὸς πάντας τὸν Πασχαλινὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν τοῦ π. Ρουβῆμ Σπάρτα καὶ τῶν λοιπῶν Ἀφρικανῶν Συνιερέων μας.

Μετὰ τῆς ἐν Χριστῷ Ἀναστάσει ἀδελφικῆς ἀγάπης
Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Θ. ΠΑΠΑΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὴν 30ην Δεκεμβρίου 1960, γράφει τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 1 τεῦχος τοῦ 1961, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Μόσχαν ἐκ τοῦ προσκνηματικοῦ ταξιδίου εἰς τὰς χώρας τῆς ἐγγύς καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ὁ Προκαθήμενος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας Ρωσίας, Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλέξιος.

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Ἀλέξιος ἐπεσκέφθη τὴν Αἴγυπτον καὶ Συρίαν, τὸν Λίβανον, τὴν Ἰορδανίαν, τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου συνητήθη καὶ συνειλιτοῦργησε μὲ τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρον, τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιον, τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων κ. Βενέδικτον, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητον. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Πατριάρχου κ. Ἀλεξίου εἰς τοὺς Προκαθημένους τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν συνέβαλεν, ὡς τονίζει τὸ περιοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, εἰς τὴν πε-

ραιτέρω ἐνίσχυσιν τῶν παλαιόθεν ὑφισταμένων ἀδελφικῶν δεσμῶν μεταξύ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Ρωσίας καὶ τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Οἱ Προκαθήμενοι τῶν Ἐκκλησιῶν ἀντήλλαξαν σκέψεις ἐπὶ σειράς ἐπικαίρων ζητημάτων τῆς συγχρόνου ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἐξήτασαν τὸ ζήτημα τῆς διευρύνσεως τῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς διατηρήσεως τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῆς φιλίας μεταξύ τῶν λαῶν.

— Ἐντὸς τοῦ 1960 ἐτελείωσαν τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίον Μόσχας καὶ τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Λένινγκραντ 43 φοιτηταί, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς ἱερομόναχος τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, δύο ἱερομόναχοι τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Ρουμανίας, εἰς Πολωνὸς καὶ δύο Τσεχοσλοβάκκι. Τὸ ἴδιον ἔτος ἀπεφοίτησαν τῶν ἱερατικῶν σχολῶν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Ρωσίας 185 σπουδασταί, ἐκ τῶν ὁποίων 66 ἐνεγράφησαν εἰς τὰς Θεολογικὰς Ἀκαδημίας, οἱ δὲ ὑπόλοιποι 119 ἐτοποθετήθησαν εἰς ἐνορίας.

— Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας κ. Ἀλέξιος καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐξήτησαν νὰ γίνῃ ἡ Ἐκκλησία Ρωσίας μέλος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, διότι ἐκ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τῆς μελέτης τῆς οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἐπίσθησαν ὅτι δὲν ὑφίστανται ἰδιαίτερα ἔμπόδια ἀρχῆς διὰ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν των εἰς αὐτήν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Εἰς πρόσφατον ἔκθεσιν τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἡ Γιουγκοσλαβικὴ Κυβέρνησις ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς σχέσεις μεταξύ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, τονίζουσα ὅτι συνεπῆς ἐφαρμογὴ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν σχετικῶν διατάξεων ὠδήγησεν εἰς περαιτέρω παραγωγὴν τῶν σχέσεων αὐτῶν.

Ἡ ἔκθεσις διαπιστώνει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ θρησκευτικὴ ὀργάνωσις τῶν μαομεθανῶν, αἱ προτεσταντικαὶ καὶ αἱ ἄλλαι μικρότεροι θρησκευτικαὶ κοινότητες «εὐρίσκουν τὴν θέσιν των εἰς τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀναπτύσσουσιν ἐλευθέρως τὴν θρησκευτικὴν των δρασίαν».

Ἀκολουθῶς ὑπογραμμίζεται εἰς τὴν ἔκθεσιν ὅτι τὸ παρελθὸν ἔτος ἔγινε καὶ ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας θετικὸν βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προσαρμογῆς τῆς δράσεως τῆς ἐν λόγῳ ἐκκλησίας εἰς τὰς νέας κοινωνικὰς συνθήκας. Ὅλοὲν καὶ ἐκδηλότερον εἶναι αἰσθητὴ ἡ τάσις πρὸς θετικὴν ἐξέλιξιν τῶν σχέσεων μετὰ τοῦ Κράτους καὶ ρεαλιστικώτερον ἀντιμετωπίζονται αἱ προσπάθειαι τοῦ κράτους διὰ τὴν διευθέτησιν τῶν σχέσεων μετὰ τὰ διάφορα θρησκευτικὰ δόγματα. Τὰ ἀρνητικὰ φαινόμενα εἰς τὰς σχέσεις μεταξύ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους ὑπῆρξαν ὀλιγώτερα κατὰ τὸ ἔτος 1960.

«Αἱ θετικαὶ τάσεις καὶ προσπάθειαι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, λέγει ἡ ἔκθεσις, εὐρον τὴν ἔκφρασιν των ἰδίας τῆς ἐν ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλον εἰς τὴν Κυβέρνησιν οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἐπίσκοποι ἐτόνισαν ὅτι, μολοντί δὲν εἶναι ἀρμόδιοι νὰ προέλθουν εἰς διαπραγματεύσεις περὶ ὀριστικῆς διευθετήσεως τῶν σχέσεων μετὰ τοῦ Κράτους, εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ διακανονισμὸς τῶν σχέσεων μεταξύ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους βάσει τοῦ Συντάγματος τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τοῦ Νόμου περὶ τῆς νομικῆς θέσεως τῶν ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ θρησκευτικῶν δογμάτων.

Ἡ Γιουγκοσλαβικὴ κυβέρνησις ἐξετίμησε θετικῶς τὰς προσπάθειαι τῶν ἐπισκόπων καὶ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν ὅτι δύναται νὰ ἐπιτευχθοῦν ἀποτελέσματα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, ἂν οἱ ἐπίσκοποι ἀρχίσουν συστηματικῶς ἐργαζόμενοι διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων ἐκείνων, περὶ τῶν ὁποίων ἠμιλεῖ τὸ ὑπόμνημα. Ἡ Γιουγκοσλαβικὴ κυβέρνησις ἐπρότεινε τὴν διεξαγωγὴν συνομιλιῶν μετὰ ἐκπροσώπους τῆς ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ Καθολικῆς Ἐκκλησίας, φρονούσα ὅτι τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐξεασθοῦν καλύτερον ὅλα τὰ συγκεκριμένα ζητήματα. Ἀλλ' αἱ συνομιλίαι δὲν ἔλαβον χώραν, διότι οἱ ἐπίσκοποι δὲν ἔλαβον τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Βατικανοῦ. Ἡ Κυβέρνησις ὑπογραμμίζει ὅτι, παρὰ τὸ γεγονός αὐτό, θὰ

ἐπιλύῃ ὅλα τὰ συγκεκριμένα ζητήματα βάσει τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων. Ἐπίσης θὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ πᾶσα περαιτέρω πρωτοβουλία τῶν ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ καθολικῶν ἐπισκόπων διὰ τὴν διευθέτησιν τῶν σχέσεων μετὰ τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Ἡ Βουλγαρία ἔχει ἑπτὰ καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια κατοίκων. Οἱ ὀρθόδοξοι ἀνέρχονται εἰς ἑξ ἑκατομμύρια.

Πρὸ 80 ἐτῶν ἡ Βουλγαρία εἶχε 1.100 ὀρθόδοξους ναοὺς, σήμερον δὲ ἔχει 3.464.

Τὸ 1958 ὑπῆρχον εἰς τὴν Βουλγαρίαν 2.486 ἱερεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων 114 μετὰ ἀνωτάτην, 1.772 μετὰ μέσην καὶ 600 μετὰ ὑπὸ μὲν ὀρθόδοξον.

Τὸ Κράτος ἔχει παραχωρήσει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ δικαίωμα τῆς κατασκευῆς κηρίων καὶ τῶν ἄλλων διὰ τὴν λατρείαν ἀναγκαίων εἰδῶν. Ἡ ἑορτὴ τῶν ἁγ. Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἔχει ἀνακηρυχθῆ εἰς ἐθνικὴν ἑορτήν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας κ. Κύριλλος ἔχαιρέτησε προσφάτως τὴν διακήρυξιν τῶν ἐκπροσώπων τῶν 81 κομμουνιστικῶν καὶ ἐργατικῶν κομμάτων, οἱ ὅποιοι συνηλθον εἰς τὴν Μόσχαν περὶ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος ἔτους, καὶ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν του ὅτι αὕτη «θὰ πραγματοποιηθῇ τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου «καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Κατὰ τὴν γνώμην του, ἡ διακήρυξις τῆς Μόσχας «ἔχει μεγίστην σημασίαν διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Ἰουστινιανὸς ἐπληροφόρησε τὸν γενικὸν γραμματέα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ὅτι ἐδέχθη μετὰ μεγάλης χαρᾶς τὴν πρόσκλησιν του νὰ στείλῃ παρατηρητὰς εἰς τὴν τρίτην συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ὅποια πρόκειται νὰ συνέλθῃ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον εἰς Νέον Δελχί. Ὁ Πατριάρχης προσέθεσεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ρουμανίας, καίτοι μὴ οὔσα μέλος τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, τώρα δεικνύει μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐνημεροῦτο ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως. Οὗτος ἐδήλωσεν ἐν συνεχείᾳ ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ρουμανίας ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν πρὸς τὴν συστάσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀποκτήσασα οὕτω μεγάλην πείραν τῶν οἰκουμενικῶν συναντήσεων. Κατὰ τὴν γνώμην του, τώρα ὑπάρχουν ἐξαιρετικὰ δυνατὰ στενωτάτων ἐπαφῶν καὶ προσεγγίσεως μεταξύ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Ρουμανίας καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Καθ' ἃ γράφει τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Πολωνίας «Τσερκόβνιχ Βέστνικ», τὴν πρώτην Μαρτίου ἐ.ἔ. ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον εἰς ἡλικίαν 77 ἐτῶν ὁ Προκαθήμενος τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας Μακάριος. Οὗτος ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ εἰς Ὁδησσόν, ὅπου εἶχε μεταβῆ πρὸς θεραπείαν.

Ἡ κηδεὶα τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας ἐγένετο εἰς Ὁδησσὸν τὴν 4ην Μαρτίου ἐ.ἔ. Εἰς τὴν κηδεὶαν παρέστη ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Πολωνίας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Τιμοθέου, τοποτηρητοῦ τοῦ Μητροπολίτου.

Τὴν Κυριακὴν, 5 Μαρτίου, εἰς ἀπαντας τοὺς ναοὺς τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Πολωνίας ἐτελέσθη μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μακαρίου.

— Τὴν 15ην Μαρτίου 1961 συνεπληρώθη ἐν ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Πολωνίας, Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Διονυσίου. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐτελέσθη μνημόσυνον εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τῆς Βαρσοβίας, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Μαρίας Μαγδαληνῆς, καὶ ἐψάλλετο ἐπιμνημόσυνος δέσποις ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Διονυσίου, παρουσίᾳ πολλῶν πιστῶν καὶ τῶν καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν Βαρσοβίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

'Ιερά Μητρόπολις 'Ιωαννίνων

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 παρ. 2 τοῦ 'Αναγκ. Νόμου 2200/1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κεκανονισμένα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου 1) τοῦ 'Ιεροῦ 'Ενοριακοῦ Ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν τῆς ἐνορίας Πετροβουνίου καὶ 2) τοῦ 'Ιεροῦ 'Ενοριακοῦ Ναοῦ τοῦ 'Αγίου Μηνᾶ τῆς ἐνορίας Δικόρφου, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων ἐφημερίων, πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω ἐφημεριακῶν θέσεων.

'Ιωάννινα τῆ 29ῃ 'Απριλίου 1961.

† 'Ο 'Ιωαννίνων Σεραφεῖμ

'Ιερά Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 46 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Λεβαδείᾳ 'Ιεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ «'Ο Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας διακηρύξεως ἐν τῷ περιοδικῷ «'Εκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

† 'Ο Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δωρόθεος

'Ιερά Μητρόπολις 'Ηλείας

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν 'Ιερῶν Ναῶν 1) Κοίμησις Θεοτόκου Βουλιγαμένης 2) Κοίμησις Θεοτόκου Περσαίνης καὶ 3) 'Αγίου 'Ανδρέου-'Αγίας Τριάδος (Μπουκοβίνης), καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληξιν τῶν ἐν λόγῳ ἐφημεριακῶν θέσεων, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς 'Εκκλησίας «'Εκκλησία», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Πύργῳ τῆ 1ῃ Μαΐου 1961

† 'Ο 'Ηλείας Γερμανὸς

'Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερραίων

'Εχοντες υπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 46 τοῦ 'Αν. Νόμου 2200/40 «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν χηρεύουσαν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Κυμῆλης ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα μας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν ὡς ἄνω ἐνορίαν.

'Εν Καρδίττῃ τῆ 2ῃ Μαΐου 1961

† 'Ο Θεσσαλιώτιδος Κύριλλος

'Ιερά Μητρόπολις Κίτρους

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48, τοῦ Α. Ν. 2200(1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν, 'Αγ. Στεφάνου ἐν Βρύξ καὶ 'Αποστόλου Λουκᾶ ἐν Ράχη, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Κατερίνῃ τῆ 12ῃ Μαΐου 1961

† 'Ο Κίτρους Βαρνάβας

'Ιερά Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ 'Ακαρνανίας

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200 / 1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς 'Εφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν 'Αγίῳ Γεωργίῳ τῆς 'Επαρχίας Μεσολογγίου 'Ιεροῦ Ναοῦ «Προφήτης 'Ηλίας», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν 'Ιερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «'Εκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

'Εν Μεσολογγίῳ τῆ 2ῃ Μαΐου 1961

† 'Ο Αἰτωλίας καὶ 'Ακαρνανίας 'Ιερόθεος.

ΤΑ ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ

εἶναι τὸ περιοδικὸ ὄλων τῶν παιδιῶν τῆς 'Ελλάδος. Τὸ διαβάζουν μὲ ἐνθουσιασμό, διότι μορφώνονται 'Εθνικὰ, 'Εκκλησιαστικὰ, Χριστιανικὰ. Ποικιλία θεμάτων, πλουσιωτάτη πολυχρωμὴ εἰκονογράφησις.

'Εγγραφαι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς 'Αποστ. Διακονίας.

« Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Εκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† 'Ο 'Αθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† 'Ο Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

† 'Ο 'Ιωαννίνων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἐν τῷ ἐνομήσωμεν κελῶς. Τὸ Φροντιστήριον Ὑποψηφίων Κατηχητῶν τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας.

Σάββα 'Αγουρίδου, 'Ο χριστιανισμὸς καὶ ἡ τεχνικὴ πρόοδος.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ φιλοσοφία τῶν ἀξιών. Α.Χ.Δ., Ἡ εἰς 'Αγίους Τόπους ἱερά ἀποδημία ἐπὶ τῷ 'Αγίῳ Πάσχα.

Παναξ Διαχειρίσεως «'Εκκλησίας».

Παρατηρήσεων Στήλη.

'Εκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερῶν.

'Εκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος. 'Εν 'Αθήναις, 'Ιαίου 1.